Junijs 1913. g. 8. gads. — № 6.

Kristigs Wehstnesis.

Redakzija un ekspedizija: Rigâ, „Golgatas Namâ", Hospitala eelâ 24. Telefons 73-12. (Рига, Лифл. губ., Госпитальная ул. 24.) **Pasta adrese:** Въ конт. „Христигсъ Вестнесисъ", почт. ящикъ 1250, Рига. Redaktora (Kawejs W. Fetlers. Kreewu schurnala „Гость" redakzija: С.-Петербургъ, „Домъ Евангелія", 24 линія № 11. W. Fetlera telegrafa adrese Petersburgâ: Петербургъ-Авенезеръ.

Maksâ ar peesuhtischanu par gadu 1 rubli 50 kap.; pa numureem pehrkot — 10 kap.; ahrsemês 1 dolaru waj 2 rbl. Sludinajumi sihku rakstu rindina maksâ 20 k. — Par katru adreses mainu 20 k.

„Kristigs Westnesis", (The Christian Messenger), a lettish religious monthly. Publisher and Editor: Rev. W. FETLER, Hospital-Str. 24, Riga, Russia.

„Sludini uf to garu." Ezek. 37:9.

Wasarswehtku wehji wehrpjat
Spehka gehrbu tizigajeem,
Ugunigâs drehbês tehrpjat
Garu remdeneem un wahjeem!

Scho tirdnigi nowehlê wiseem lasitajeem

Wasaras swehtkôs,

„Kristiga Wehstneschа" **Redakzija.**

Atkal Swehtà Gara preeki
Pahr lai pluhst pahr tirdzu malam,
Un lai dsihwi leezineeki
Teek lihdi pat semes galam!

Waj Juhsu radi un paſihſtami jau laſa „Kriſtigo Wehſtneſi"?

Ja nè, waj juhs newehletos tiki wiņeem peesuhtit scho Latwijas pamoschanas mehneschrakstu? Warbuht juhsu draugi atrodas swescumâ, kur juhs tos newarat apmeklet, kur mahtes walodu tee tik retam dsird. „Kr. Wehstn." war buht wiņeem par eepreezinataju behdâs un mihlu weesi weentulibâ. Peesuhtat mums wiņu adreses, 150 k. abonentu naudas uf katru adresi un wiņeem taps peesuhtiti „Kr. W." uf wisu gadu, lihdi ar premiju. Adreset war „Kr. Wehstneschа" kantorim. Pasta kastite 1250 Rigâ.

Eewehrojami ſprediki.

Dr. Talmeſcha:

Waſaras ſwehtku uguns.

Teksts: „Waj juhs Swehto Garu esat dabujuschi?" — Ap. d. 19:2.

Spredika saturs:

Swehtà Gara godibas pilnà Personiba. — 1) Kà Bibeles tikkalotajs. — Tschatamas grais nesapraschanà. — Semneeks. — 2) Kà zilweku pahrtrahdatajs. — 3) Kà launtu sirdschu eepreezinatajs. — 4) Kà sludinataju spehks. — Zaur Sw. Garu sludinata spredika sinakkums. — Kristus wehlis pa telegrafa drahtim.

Wahrds „gars", kas nosihmè dwehseli, dsihwibu, ir loti kritis paraſtâ ſarunâ. Mehs runajam par laikigeem un breesmigeem gareem weeglprahtigi waj mahntizigi. Bet mans teksts runà par Garu, kursch ir wissspehzigs, Deewischkigs un wisur klahtbuhdams un 91 reis teek Jaunâ Deribâ saukts par Swehto Garu. „Waj juhs Swehto Garu esat dabujuschi?" Schis runas usdewums ir atwehrt kahdas Durwis, atklaht kahdu Personibu, eepasihstinat ar kahdu Spehku, kursch naw peeteekoschi atsihts. Wiņsch ir tikpat leels kà Deews. Wiņsch ir Deews. Otrà panta Bibeles pirmâ nodalâ stahda mums Wiņu preekschâ: „Deewa Gars lidinajas pa uhdens wirsu." Tas ir, kà **albatros waj ehrglis** isplehsch ſawus ſpahrnus pàr ſaweem behrneem, eesilda wiņôs dsihwibu un mahza wiņus laistees, tà Muhschigais Gars isplehta Sawus leelos, platos mirdsoschos ſpahrnus pàr scho semi wiņas negatawâ, neistaisitâ stahwoklì un eesildija wiņu uf dsihwibu, lidinajas pàr wiņu un ſuhtija wiņu lidot zaur nemehrojamo plaschumu. Tas mums leek eedomatees to wisskaistako. Waj tu gandrihs neredsi isplehstos ſpahrnus pàr jaumo pasaulu ligsdu? „Deewa Gars lidinajas pa uhdens wirsu." Zitadâ weidâ parahdijas Swehtais Gars Jeru-

ſalemē kahdôs leelôs ſwehtkôs. Sweſchmeeki, kas runaja daudſ daſchadas walodas, bij klaht no daudſàm paſaules dalam. Bet weenâ namâ tee dſirdeja kautko lihdſigu ziklona waj orkana uſnahkſchanai. Sem wina lozijas koki un mahjas trihzeja. Atſkaneja ſauzeeni: „Kas tas ir?“ Tad dalitas uguns leeſmas aiſſkahra katra peeri; un Peteris iſſkaidroja, ka tas naw ne ziklons, ne uguns, bet Sw. Gara godiba, ſwaidiſchana un kriſtibas ſpehks.

Schis ſkats pa dalai atkahrtojas

kahdâ meſchâ, kad mahzitajs Dſchons Jhſtons ſludinaja. Bij dſirdama warena wehja puhſchanas ſkana, un laudis ſkatijas uſ debeſim, lai redſetu, waj tur ir kahdas ſihmes no wehtras, bet debeſis bij ſkaidras; tomehr wehja puhſchanas ſkana bij tik ſtipra, ka ſirgi ſabijuſchees atrahwas no pawadas, un wiſa ſapulze juta, ka ſchi ſkana ir pahrdabiga un lihdſiga Waſaras ſwehtku troksnim. Ak, kahda neiſdibinajama un wiswarena un godibas pilna perſoniba ir Sw. Gars! Winſch itkà iſpereja pee dſihwibas ſcho planeti, un tad, kad wina zaur grehku ir kapuſi par nedſihwu paſauli, Winſch otrreiſ rada winâ dſihwibu. Wailigi buhtu mehginat ſalihdſinat Deewibas trihs Perſonas. Winas ir lihdſigas, bet ir kahdas ſewiſchkas domas, atteezoſchas uſ Trihsweenibas treſcho Perſonu, uſ Sw. Garu, kuras newar atteezinat ne uſ Deewu Tehwu, ne uſ Deewu Dehlu. Mehs waram apbehdinat Deewu Tehwu un Deewu Dehlu, un tas mums top peedots, bet ir teikts, ka ir grehks pret Sw. Garu, kurſch netaps peedots ne ſchaî paſaulê, ne taî nahkamâ. Un brihniſchkigi ir tas, ka, kamehr Deewa un Jeſus Kriſtus wahrdi top ſaimojoſchi leetoti, tu nekad tà nedſirdeſi wahrdu „Swehtais Gars.“

1. Schoreiſ es wiſpirms runaſchu par

Sw. Garu, Bibeles iſſkaidrotaju.

Bibele ir gruhtibu un itkà neeeſpehjamibu ſakopojums, ja Swehtais Gars mums nepalihdſ winu ſapraſt. Bibele ſaka pate par ſewi, ka Sw. Raksti naw „iſſtahſtami pehz zilweku domam“, bet „ſwehti Deewa zilweki ir runajuſchi, dſihti no Swehtà Gara“; tas ir, wini ir ne pehz zilweku domam iſſkaidrojami, bet no Sw. Gara. Sakrauj uſ ſawa rakſtamgalda wiſus Bibeles iſſkaidrojumus: no M. Henrija, Skota, A. Klarka, A. Barnſa, Buſcha, Aleksandra; un wiſus archeologiſkos atradumus, un wiſas Bibeles wahrdnizas, un wiſas Palestinas ſemeskartes, un wiſas Starptautiſku ſwehtdeenu ſkolu lekziju gada gahjumus ar wiſeem iſſkaidrojumeem, bet ja tas ir wiſs, tu neſapratiſi Bibeles dſiļakàs un leelakàs domas tik labi, kà tas tizigais ſemneeks, kurſch ſwehtdeenas rihtâ, pehz baribas padoſchanas lopeem, eenahk ſawâ iſtabâ, panem ſawu labi leetoto Bibeli un tahdâ luhgſchanâ, kas pakuſtina debeſis, luhdſ Sw. Garu atdarit to Grahmatu. Tſchatamas grafs

dſirdeja flaweno Sefilu ſludinam

par Sw. Garu un ſazija kahdam draugam zelâ no baſnizas uſ mahjam: „Es winu neſaprotu, un waj juhs domajat, ka jel kahds winu ſaprata?“ „Ak ja“, teiza wina tizigais draugs, „tur atradas neiſglihtotas ſeeweetes un wairak maſi behrni, kas to ſaprata.“ Es tew galwoju, ka tas anglu ſaldats bij ſem pahrdabiga eeſpaida laſijis to Grahmatu, kuru pehz kaujas atrada miruſchu, ar roku, peekalkuſchu ar wina paſcha aſinim pee atwehrtas Bibeles, un tee wahrdi palika pee wina rokam, kad winu glabaja: „Es eſmu Augſchamzelſchanàs un Dſihwiba; kas uſ Mani tiz, jebſchu tas buhtu miris, tas dſihwos.“

2. Tagad apluhkoſim Sw. Garu kà zilwezes pahrweidotaju. Mums atkal jatop pahrtaiſiteem. Kriſtus un Nikademus ſarunajas par to. Teologi to noſauz par jaunatdſimſchanu. Man newajag ſinat, kà tu to noſauzi, bet mums jatop

pahrſtrahdateem no Sw. Gara.

Mehs topam par jauneem radijumeem, eenihſtam to, ko reiſ mihlejam un mihlam, ko reiſ eenihdejam. Ja grehks bij muhſu preeks, tam jatop mums par reebumu. Ja mehs dewam preekſchroku launàm ſabeedribam, mums tagad jadod preekſchroka labàm ſabeedribam. Pa leelakai dalai noteek tik pilniga pahrmaina, ka paſaule eewehro ſtarpibu un ſahk jautat: „Kas pahr to zilweku ir nahzis? Ar ko winſch ir bijis kopâ? Kas uſ winu ir darijis tahdu eeſpaidu? Kas tà ir pahrgroſijis wiſu wina dabu? Kas winu ir gluſchi apkahrt apgreeſis?“ Nemeet diwi bildes no Pawila: weenu, kur winſch ir zelâ uſ Damaſku nokaut Kriſtus mahzekļus; otru, kur winſch zelo uſ Romu mirt preekſch Kriſtus. Met ſkatu tuwakâ apkahrtnê un paluhkojees uſ to wihru, kura galwenais preeks bij atraſtees wiſſemakâs dſertawàs, ſchegotees ap kahrſchu galdu un tad, pehz pusnakts iſkeparotees pa durwim ahrâ un meimurot uſ mahjam, un uſ to paſchu wihru pehz nedelas, kad winſch ar ſawu gimeni ir zelâ uſ luhgſchanas ſapulzi. Zaur ko tas nahk? Tam wajag buht kautkam warenam. Tam wajag buht Sw. Garam.

3. Eewehro, treſcham kahrtam, Sw. Gars ir

lauſtu firſchu eepreezinatajs.

Kriſtus ſauz Winu par Eepreezinataju. Paſaulei nekas naw tik wajadſigs, kà eepreeza. Leelakà daļa zilweku ir tikuſchi ſahpinati, pahrpraſti, peewilti, apmeloti, apkrahpti, aplaupiti. Wajadſigs ir balſams preekſch eewainojumeem, gaiſma preekſch tumſcheem zeleem, glahbinſch no launeem wajatajeem, pazelſchana pahri kapa akmenu marmora tafelem. Dſihwe preekſch leelakàs daļas zilweku ir bijuſe puſſaudejums. Wini nedabuja, ko gribeja. Wini neaiſſneedſa to, pehz ka zentas. Draugi nodod. Weſeliba top nedroſcha taiſni kad wiswairak ir wajadſigi ſtipri muſkuli, iſturigi nerwi un ſkaidrs prahts. Schinî tuhkſtoſchu un tuhkſtoſchu ſapulzê, ja es liktu wiſeem teem, kurus dſihwes zihņa naw eewainojuſi, peezeltees, waj wiſeem kahjâs ſtahwoſcheem — pazelt labo roku, neweens nekuſtetos. Ak, zik loti mums Sw. Gars ir wajadſigs kà eepreezinatajs! Winſch atgahdina ſaldos Ewangelija apſolijumus teem, kas zeeſch gruhtibas. Winſch apgalwo, ka ſchehlaſtiba ir aiſ zeeſchanam. Winſch eepreezina ar domam par tuwojoſchos atſwabinaſchanu. Winſch ſtahſta par debeſim, kur nekad neraud

aſaras, nekad neneſs naſtas, nekad nezeeſch netaiſnibu. Eepreeza preekſch wiſeem jauneem laudim, ar kureem mahjâs ſlikti apeetas, waj kureem ir nepeeteekoſchi eenahkumi, waj neteek dota iſglihtiba, waj kuri teek atraiditi no pelnitas weetas, tadehł ka maſak derigee aiſeet preekſchâ. Eepreeza preekſch wiſeem ſcheem wihreem un ſeewam dſihwes pusmuhſchâ, noguruſcheem no wiſa ta, ko wini jau ir zaurgahjuſchi, un beſ kahdas preezigas nahkotnes. Eepreeza preekſch ſcheem wezajeem ar daudſ wahjibam, kuri juhtas pa kahjam mahjâs waj weikalâ, kuru wini paſchi dibinaja ar ſawu paſchu iſweizibu.

4. Eewehro ari, ka Sw. Gars ir

ſludinataja ſpehks.

Juhs un es paſihſtam mahzitajus, wiſpuſigus ſinaſchanâ, ſpihdoſchus kà leduskalns, kad ſaule uſ to met ſtarus; pehz dailrunas likumeem pazelta roka ar dimantu, deeſgan leelu apſchilbinat wiſu ſapulzi, un kuri tik pahrmehrigi pilditi ar wahrdeem, ka wineem atſtahjot ſcho dſihwi, waretu it labi par katru no wineem teikt to, ko De Kwinſejs teiza par kahdu, kurſch zaur ſawu mirſchanu eſot paſtrahdajis leelu aplaupiſchanas darbu, aiſeedams ar wehrtigu daudſwalodu wahrdnizu, — tomehr nekahdu pamoſchanas, atgreeſchanas, waj ſwehtiſchanas panahkumu; kamehr kahds weenkahrſchs wihrs, ar paſemigàm walodas ſpehjam ir redſejis ſapulzes pahrpluhdinatas ar garigu eeſpaidu. Tur bij Sw. Gars. Kas ta buhtu par derigu leetu, ja katrs ſludinatajs atſtahſtitu ſawu ſprediku wehſturi! Preekſch gadeem, kahdâ ſapulzê ſem klajàm debeſim Nujorkas walſtî, es runaju uſ daudſ tuhkſtoſcheem Daudſ bij tizis luhgts pehz Sw. Gara iſleeſchanàs taî deewkalpojumâ, un pamodinoſchais ſpehks pahrſpehja wiſu, ko es jebkad biju peedſihwojis, kamehr eſmu ſahzis ſludinat, warbuht iſnemot diwi waj trihs gadijumus. Garidſneeki un tizigi darbineeki pa deſmiteem un ſimteem iſſazijàs, ka tapuſchi ſwehtiti pa deewkalpojuma laiku. **Taî paſchâ pehzpuſdeenâ aiſbrauzu ar wilzeenu** uſ ſapulzi ſem klajàm debeſim Ohio walſtî, kur man bij jaſludina nahkoſchas deenas wakarâ. Tà ka ſprediķis deenu eepreekſch bij iſrahdijees tik derigs un wina ſaturs wehl bij ſwaigs manâ atminâ, es nolehmu winu atkal atkahrtot, un atkahrtoju winu, zik ween wareju: bet iſnahkums nebij nekahds. Nekad man naw bijis jaſaſtopas ar leelaku neiſdoſchanos. Kahda ſtarpiba bija ſtarp abeem deewkalpojumeem? Daſchi ſazis: „Juhs bijeet noguruſchi no garà zelojuma.“ Ne, es nemaſ nebiju noguris. Daſchi ſazis: „Pirmâ gadijumâ apſtahkli bija labwehligaki kà otrâ.“ Ne, wini bij labwehligaki otrâ. Starpiba bij Sw. Gara ſpehks, kurſch wareni darbojas pirmâ deewkalpojumâ, bet nepawiſam, likas, nebija klahtbuhdams otrajâ. Es uſaizinu wiſus Ewangelija ſludinatajus atſtahſtit ſawu ſprediķu wehſturi, jo es tizu, ka tas kà nekas zits apgaiſmos to Rakſtu weetu: „Ne zaur ſpehku, ne zaur waru, bet zaur Manu Garu, ſaka tas Kungs.“

Eeſwehtiſchanas ſwehtdeenâ

weenâ no muhſu baſnizam Bruklinê, rihta deewkalpojumâ 328 dwehſeles peezehlas apleezinat Kriſtu. Tee bij aigreeſuſchees Bruklines Muſikas Akademijâ, kur mehs bijam noturejuſchi ſapulzes.

Tik daudſ lozekłu uſnemſchana padarija ſcho par loti darbigu deewkalpojumu, kurſch wilkas no pus 11 lihdſ pus 3 pehzpuſdeenâ. No ta deewkalpojuma mehs pahrgahjam mahjâs galigi noguruſchi, jo nekas tà nenogurdina, kà dſiliſch aiſkuſtinaſums. Suhtnis tika iſſuhtits ſadahut kahdu ſludinataju preekſch wakara, bet mekleſchana bij weltiga, jo wiſi ſludinataji bij aiſrunati kautkur zitur. Beſ jebkahdas ſagatawoſchanàs preekſch wakara deewkalpojuma, iſnemot eeſkatiſchanos Krudena Konkordanzê pehz kahda teikſta, un gandrihſ par ſaguruſchu, lai zeltos kahjâs, es eeſahku deewkalpojumu, balſî ſazidams, kamehr dſeedaja atklahſchanas dſeeſmu, kaut gan dſeedaſchanas dehł neweens zits to nedſirdeja kà Deews: „Ak Kungs, Tu ſini manu neſpehku preekſch ſchi deewkalpojuma. Nonahz ſchehligâ ſpehkâ pàr ſcheem laudim.“ Ta weeta tika

pakuſtinata no Deewiſchkigas klahtbuhtnes.

Zik tahlu mehs warejam uſſinat, pahri par 400 zilwekeem atgreeſas taî wakarâ. — Dſirdeet to, wiſi jaunee zilweki, kas ſtahjatees ſludinaſchanas darbâ! Dſirdeet to, wiſi tizigee darbineeki! — tas bija Sw. Gars.

Otrâ reformeto baſnizâ Sommerwillê Neu-Dſcherſejâ, kad wehl biju ſehns, ewangeliſts Osborns atbrauza turet ſewiſchku ſapulzi. Es winu tagad redſu, kà winſch ſtahweja kanzelê. Eekam winſch bij nolaſijis ſawu tekſtu un eekam winſch wehl wahrdu no ſprediķa bij teizis, ſpehzigi wihri ſkani raudaja, un likas itkà Teeſas deena buhtu atnahkuſi. Tas bij Sw. Gars.

1857. g. elektriſkais telegrafs neſa ſawadas wehſtis. Weena no tàm ſkaneja: „Mani dahrgee wezaki preezaſees dſirdot, ka eſmu atradis meeru ar Deewu.“ Zita ſkaneja: „Mihłà mahte — darbs turpinas, un es ari eſmu atgreeſees.“ Zita ſkaneja: „Beidſot — tiziba un meers.“ Wermontâ kahda gariga ſapulze dſeedaja dſeeſmu: „Gaida un meklè mani.“ Dſeeſma iſſkaneja ahrâ naktsgaiſâ, un kahds wihrs apſtahjas un teiza: „Gribetu ſinat, waj gan ari mani kahds gaida un meklè?“ Tas winu uſweda uſ debeſu zeła. Kas tas bija? Swehtais Gars. Taî paſchâ 1857. g. Dſcheines Halle Filadelfijâ un

Fultona eelas luhgſchanas ſapulze

Nujorkâ telegrafeja weena otrai atpeſtito dwehſeļu ſkaitu un gariguma uſpluhdu zelſchanos. Pusdeenas luhgſchanas ſapulzes tika turetas wiſâs pilſehtâs. Kugi eenahza oſtâ, kapteins uu wiſi kuga laudis tapa atpeſtiti taî zelojumâ. Polizija un ugunsdſehſeju nodalas ſapulzejas ſawâs telpâs uſ Deewa luhgſchanu. Albanijâ, Nujorkas walſts parlaments ſapulzejas ſenata pilî uſ garigàm ſapulzem. Kongreſa luhgſchanu ſapulzes tika noturetas paſchâ Waſchingtonâ. No kureenes nahza tahds ſpehks? No Sw. Gara. Tas ſpehks pakuſtinaja Nujorku. Tas ſpehks pakuſtinaja Atlantijas okeanu. Tas ſpehks pakuſtinaja ſemi. Tas ſpehks waretu eeweſt wiſu ſcho ſapulzi Ewangelija meerâ ahtrak

nekà juhs spehjat pazelt sawas azis pret debesim. Nahz, Sw. Gars! Nahz, Sw. Gars! Winsch ir nahzis! Winsch ir scheit! Es winu juhtu sawâ firdî. Scheit ir tuhkstoschi, kas Winu juht sawâs firdîs, — zitus pahrleezinot, zitus glahbjot, zitus swehtot.

Starpiba ewangelistâ derigumâ naw tikdauds starpiba smadsenês, isglihtibâ, waj runaschanas dahwanâs, kà Sw. Gara spehkâ. Tew nebuhs leels brihnums par ahrkahrtigo

Tscharlsa G. Fineja darbibu

dwehselu mantoschanâ, kad tu sinasi, ka drihs pehz sawas atgreeschanàs winsch peedsihwoja sekoscho. Winsch saka: „Kad es pagreesos un tiko gribeju apsehstees pee uguns, es sanehmu Sw. Gara kristibu. Man nemaz negaidot Winu, pat bez jebkahdàm domam, ka tahda leeta ir preeksch manis, Sw. Gars nolaidas uz mani tà, ka likas speedas man zauri meesai un dwehselei. Teescham, Winsch, likas, nahza pluhstoschas mihlestibas wilnis pehz wilna, jo es nekà zitadi to newareju isskaidrot. Winsch likas kà pascha Deewa dwascha. Es skaidri waru atminet, ka Winsch, likas, wehdinaja pahr mani kà ar leeleem spahrneem. Naw wahrdôs issakama ta brihnischkiga mihlestiba, kura tika isleeta manâ sirdî. Es skaņi raudaju no preeka un mihlestibas. Schee wilni nahza pahr mani, nahza, un nahza, weens pehz otra, kamehr, atminos, es issauzos: „Es mirschu, ja schee wilni turpinàs pluhst pahr mani“ Es saziju: „Kungs, es wairak newaru panest.“

Melnahda tauretajs eenehma weetu

Witsilda sapulzê, nodomadams puhst sawu tauri sinamâ deewkalpojuma dalâ un eenest wisus ustraukumâ, bet kautkà notikas, ka winsch newareja peedabut tauri pee luhpam, un sapulzes beigâs winsch usmekleja sludinataju un wehlejas, lai par winu luhdz Deewu. Tas bija Sw. Gara darbs. Kas bij notizees ar Hedleju Wikaru, to eewehrojamo saldatu, kad winsch ar Bibeli sew preekschâ sehdeja telts, un wina nizinataji beedri nahza eekschâ un smehjas sazidami: „Palizees par metodistu, ko?“ Un zits teiza: „Tu leekuli! Tik launs, kahds tu biji, es nekâd nedomaju, ka tu tik tahlu nahksi, wezais beedri.“ Un tad winsch tapa par saldatu-ewangelistu, un kad weens saldats zitâ regimentê, 100 juhdschu tahlu, telegrafeja par sawàm garigàm bailem Hedlejam Wikaram: „Ko lai es daru?“ Wikars telegrafeja tik preezigu wehsti, kahda jebkad ir gahjusi pa drahtim: „Tizi uz to Kungu Jesu Kristu, un tu buhsi glahbts.“ Kahds spehks tika justs? Tas bija Sw. Gars. Un kahds simbols wehl wairak peestahweja Sw. Gara spehkam, kà „ugunigas mehles?“ un ta elektriba, kas skreen pa drahtim ir uguniga mehle.

Mehs greeschamees pee Tewis, ak Sw. Gars, kas atgreesi zeetumsargu Wilipôs, un Saulu no Tarsus, un Lidiju no Tiatiras, un kas

palihdsi Dschonam Benjenam tikt ahrâ

no tumsibas, kad, kà winsch to apraksta, „Es nokritu kà puns noschauts no koka galotnes, breesmigâ ismisumâ, bet man tika palihdsets zaur eepreezinoscho wahrdu: „Jesus Kristus asinis schkihsta muhs no wiseem grehkeem;“ un kas Tu palihdseji Dschonam Nutonam, kad winsch stahweja pee tuga stuhres pusnakts orkanam plosotees, un warenak kà wilni, kas gahsàs pahr tuga deki, nahza pahr winu atmina par wina saimojoscho un palaisto dsihwi, un winsch issauzàs: „Manas mahtes Deews, apschehlojees par mani!“ un kas Tu palihdseji kahdam tikt tuwak pee Deewa, proti man, De Witt Talmedschim, apm. 18 g. wezumâ, kahdâ swehtdeenas nakti, Blaunboro skaistajâ zeemâ, Nu-Dscherseja, kad es newareju gulet, tadehl ka jautajums par likteni muhschibâ bij satwehris mani; un no ta laika weenmehr Tu esi man palihdsejis leetot, kà manu juhtu wisisteizoschakos wahrdus schis rindinas:

Ak schehlastiba brihnischka,
Kas mani isglahba,
Un pasuduschu atrada,
Un aklu dseedeja.“

„Daudz breesmas, walgus, zihninus,
Ta pahrspeht lihdseja,
Un schehlastibas nopelns buhs
Reiz pilna uswara!“

Pamoschanàs un swehtischanàs.

Pirmo kristigo seegelis.

Pehz Gotfrida Arnolda:

Kahdi bija pirmee kristigaji?

Tulk. Schenija.

(6. Turpinajums).

Pirmo kristigo weenteesigà neschaubigà tiziba deewa wineem spehku paklausibâ pret Debesstehwu darit un pazeest wisu, ko Winsch pahr teem bija nospreedis, t. i. tiklihdz tee par Deewa prahta lehmumu bija pahrleezinajuschees. Tahdôs gadijumôs tee pat nepeenehma glahbschanas zeļus, kuri teem atwehràs, lai isglahbtos no spihdsinaschanas mokam un no nahwes.

Tà par peemehru biskaps Ignatijs buhtu warejis gan isglahbtees no mozekļa nahwes; bet winsch atsina, ka tas nebuhtu bijis pehz Deewa prahta.

Proti, kad keisars Trajans nahza uz Antiokiju, tad schis pilsehtas biskaps Ignatijs isgahja brihwprahtigi keisaram preti, zeredams zaur sawu personigo usupureschanos nowehrst draudoscho wehtru no sawas draudzes.

Tad Ignatijs ari tika noteesats — tautai par usjautrinajumu — uz preekschâ meschanu plehsigeem swehreem.

Schi noluhka dehl sirmgalwis tika atdots kara wihru rokâs, kureem wajadseja west winu uz Romu. Kareiwji apgahjàs ar Ignatiju wisai neschehligi. Winsch

pats iſſakas par to ſawâ wehſtulê romeeſcheem ſekoſchi: „No Smirnas lihdſ Romai es zihnijos ar plehſigeem ſwehreem, gan uſ uhdens, gan pa ſemi, deenam un naktim, un atrados ſaitês peeſeets pee deſmit leopardeem (pee ſaweem ſargeem), kuri zaur ſaweem darbeem parahdas jo deenas niknaki.“

Smirnâ, kur kugim bij wairak mehneſchus jauſtiras oſtâ, Ignatijam tika atwehlets apmeklet weetejàs draudſes biſkapu, zeenijamo Polikarpu, kurſch ari, tàpat kà Ignatijs bija wehl weens no apuſtuļa Jahņa mahzekļeem. No malu malam ſuhtija Aſijas draudſes ſawus iſwehletos ſuhtņus ſchurp uſ Smirnu, lai dſirdetu uſtizamà Deewa kalpa pehdejos wahrdus, un lai mantotu zaur wiņa tizibas droſchſirdibu jaunus ſpehkus preekſch tàm zeeſchanam, kuras ari wiņeem ſtahweja preekſchâ. Un tà tas turpinajàs pa wiſu Ignatija zeļojumu.

Trajans bija gan domajis, ſewiſchķi gudri darot, kad wiņſch ſuhtija Ignatiju uſ Romu; wiņſch bij zerejis ka to weetu kriſtigee, zaur kureeni Ignatijam bij zauri jazeļo, tiks atbaiditi nolikt turpmak ſawas leezibas par to Kungu. — Bet nu notika gluſchi otradi. Pehz Deewa lehmuma wezà tizibas warona tahļais zeļojums tik pawairoja kruſta uſwaru. Ihſtenibâ ſchis zeļojums lihdſinajàs uſwaras gahjeenam, kura mehrkis ir debeſchkigà Jeruſaleme.

Tatſchu Ignatijs neapmeerinajàs tik ween kà ar mutiſkeem leezinajumeem. No Smirnas ween wiņſch iſſuhta tſchetras wehſtules, kuras mums ir uſglabajuſchàs wehl lihdſ ſchai deenai; tàs ir rakſtitas Eweſus, Magneſijas, Tralles un Romas draudſem. Iſ ſchim wehſtulem dweſch mums pretî autora leelà mihleſtiba un paſemiba, bet ari wiņa tizibas ſpehks un uſwaras droſchiba. Mihleſtibâ un Kriſtus darbâ noſirmojuſchais wihrs runà — ſawai mozekļa nahwei azîs ſkatidamees — uſ eweſeeſcheem:

„Es neraſtu jums tapehz, it kà es pats kas buhtu. Jo kaut gan es eſmu ſaiſtits Kriſtus Wahrda dehļ, tatſchu es wehl neeſmu eeſch Jeſus Kriſtus pilnigs. Drihſaki, — es ſahku tik wehl tagad Jeſus mahzeklis buht un runaju uſ jums, it kà uſ ſaweem mahziņajeem. Man wajadſetu dabut no jums pabalſtu tizibâ, paſkubinaſchanâ, pazeetibâ un lehnprahtibâ. Bet tà ka mihleſtiba man neatļauj pret jums kluſet, tad es uſņemos uſ ſewi, paſkubinat juhs, lai juhs lihdſ ar mani tekat un zihnatees pehz Deewa prahta.“

Romas kriſtigeem Ignatijs ſuhtija wehſti, lai wini neluhdſ tur preekſch wiņa ſchehlaſtibu. „Laujat ugunij un kruſtam,“ tà wiņſch iſſauzàs, „laujat plehſigeem ſwehreem, laujat kaulu lauſiſchanai un lozekļu ſarauſtiſchanai, laujat wiſas meeſas ſamalſchanai un wiſai welna neſchehlibai nahkt pahr mani; lai tas wiſs noteek, kad tik es waru buht pee Jeſus Kriſtus! Wiſi paſaules gali un wiſas paſaules bagatibas man newar dot nekahda labuma. Preekſch manis ir labaki — mirt Jeſus Kriſtus dehļ, nekà waldit par wiſeem paſaules galeem. Winu es mekleju, Kas mira par mums, Winu es kahroju, Kurſch ir atkal uſzehlees preekſch mums. Winſch ir mans mantojums, kas man ſtahw uſglabats. Laujat man ſekot maņa Kunga zeeſchanam. Kuram no jums Winſch miht ſirdî, tas lai ſaprot, ko es juhtu, un tas lai ſajuht lihdſ ar mani, kahda ir maņa zihņa. Schis paſaules Waldneeks wehlas manu mehrki pret Deewu iſpoſtit. Lai neweens no jums nepabalſta winu uſ to! Manas paſauligàs teeſmes ir peeſistas kruſtâ; Deewa mihleſtibas uguns deg eeſch manis, ko neweens neſpehj iſdſehſt; ſchi mihleſtiba dſihwo, runà, ſauz: „Nahz pee Tehwa!“ Man naw ilgoſchanàs pehz baribas, kas iſnihkſt, nedſ pehz ſchis dſihwes preekeem; es ſalkſtu pehz Deewa Maiſes, pehz Jeſus Kriſtus meeſas, un es kahroju baudit Wiņa afinis — muhſchigo mihleſtibu!“

Ar ſchahdu mihleſtibas dedſibu Ignatijs dewàs pretî ſawai nahwei.

Publiſko iſrahſchu laiks Româ tuwojàs un Ignatija ſargi ſahka baiļotees, ka nenonahk par wehlu. Wini ſahka ſteidſigi braukt no Smirnas uſ Troju, kur Deews — Ignatijam par tizibas ſtiprinaſchanu — eepreeziņaja ſawu uſtizigo kalpu tuhliņ peenahkot malâ ar preeka ſinu, ka wajaſchanas Ignatija mihļotâ draudſê Antiokijà ir gluſchi nezerot peepeſchi mitejuſchàs. Iſ Trojas Ignatijs ſuhtija wehſtules Filadelfijas un Smirnas draudſem, kà ari ſawam mihļajam draugam Polikarpam. No ſchejeenes muhſu zeļineeki dewàs pa jemes zeļu tahļak uſ Makedoniju un Epiru un Epidamnu. Te Ignatijam radàs atkal iſdewiba parahdit ſawu ſwehto dedſibu zaur pamahzifchanu, ſtiprinaſchanu un meerinaſchanu ari ſcho ſemju kriſtigeem. No Epidamnas wiņu aiſweda kugis lihdſ Italijas peekraſtei, pee Puteolijas. Ignatija pawadoņi loti noſkuma pee domam, ka teem nu drihſ buhs jaſchkiras no wiņa. Bet Ignatijs pats preezajas par tuwo iſredſi kluht atraiſitam un drihſumâ tikt pee Kriſtus.

Pehdigi tee peenahza Româ, un Ignatijs tika nodots prefektam (eezirkņa preekſchneekam). Maſ deenu wehlak wiņſch tika weſts uſ naħwi. Daudſ brahļi pawadija Ignatiju, un wiņſch dabuja atļauju eepreekſch ar wiņeem kopigi peeluhgt Deewu. Tad Ignatijs nometàs zeļòs un ſkanâ balſî luhdſa par wiſàm draudſem, lai Deews dara galu wajaſchanam un ſtiprina brahļus ſawſtarpigâ mihleſtibâ. Pehz tam wiņſch tika eeweſts amfiteatrî, no kureenes wiņu meta ſemê plehſigeem ſwehreem preekſchâ. Swehri ar leelu iſſalkumu ſagaidija jau pa gabalam dahrgo laupijumu. Pirms ſwehri paguwa Ignatiju apriht, wiņſch wehl iſſauzàs: „Es eſmu Deewa kweeſchu grauds un teeku no ſwehreem ſamalts, lai kluhtu par Wiņa gatawu maiſi.“

No Ignatija tik maſ kaulu atlikas pahri. Tee tika no diakoneem ſalaſiti un wehlak aprakti Antiokijâ.

(Turpmak wehl.)

Bijuschà materialista, adwokata Filipa Moro:

Pasaule un winas deews.

(2. Turpinajums).

Zeturtà nodaļa.

Pasaules sistema: winas sahkums.

Zilweka sisiskà daba ir tahda, ka winsch nekahdâ sinâ newar aissneegt sabeedriskos usbuhwes eemeslus, kura pastahw muhsu pasaulê; winsch newar saprast gimenes sahkumu; no wina ir apslehpts tas atrisinajums, pee kura trauzas wiss, kas atrodas schinî pasaulê. Kà par scho, tà ari par daudz ko zitu, winsch **neko nesin** lihds tam laikam, kamehr winsch negreeschas pee deewischkas atklahschanas.

Jswest schinî sinâ kaut kahdus slehdseenus ir besprahtigi un ahrkahrtigi nepareisi, tadehļ ka blakus atklahschanai, mums naw neka noteikta, no ka mehs waretu smeltees sawus gala slehdseenus un nodroschinat sew tahdâ sinâ nepeezeeschamo eesahkuma weetu. Tadehļ, ar noluhku ispehtit garigo, neredsamo pasauli, atrast apslehpto zehloni grehkam, slimibai, nahwei, zilweka sirds teeksmei us launu, mums wajag, wispirms, atbildet sekoscho galweno jautajumu, tas ir: waj mums ir atklahschana no augscheenes? Ja mehs scho jautajumu atbildam noleedsoschi, tad mehs logiski apturam wisus tahļakos pehtijumus schaî sinâ.

Mehs sche ne-eelaidisimees nekahdôs strihdôs, waj Bibele ir pateesa waj ne? Katrs zilweks, pat tas, kursch us scho jautajumu wehl naw atbildejis apstiprinoschi, war tomehr sew pascham par labu, eedsiļinatees isskaidrojumâ, kuru mums dod Swehtee Raksti par to sareschgito pasaules sistemu, kurâ winsch ir aizinats dsihwot. Tà darot zilwekam buhs eespehjams pahrbaudit scho isskaidrojumu salihdsinot winu ar sawu pascha nowehrojumu resultateem, ar wispahrigo zilwezigu darbu stahwokli, kahds tas winam atklahjas satiksmê ar ziteem ļaudim un presê, un beidsot, winsch war pahrbaudit scho isskaidrojumu ar to eekschkigo mantu, kuru winsch atrod sawâ pascha sirdî. Un war notikt, ka pateizotees gaismai, kura pluhst no Bibeles isskaidrojuma us noslehpumeem un sareschgijumeem zilweka dabâ un zilwezes wehsturê, pehtoschais prahts netik ween aissneegs scho wahrdu sapraschanu, bet pat (kas ir nesalihdsinami swarigaki) pahrleezinasees, ka ta Gaisma, ar kuras palihdsibu winsch isdarija sawus pehtijumus, pateesi nahk no Pascha Deewa.

Swehtee Raksti saka, ka zilwezes stahwoklis, wisâs winas attihstibas pakahpês, ir sekas no ta dsihwes ismehginajuma zeļa, us kuru eedroschinajas useet muhsu pirmee wezaki, bes Deewa swehtibas, pee tam pahrkahpjot Wina noteikto bausli. Tahlak, Swehtee Raksti dala mums lihds, ka domas par scho mehginajumu neradas zilwekam no sewis, bet tika winam eedotas no garigas buhtnes, kurai ir leela gudriba un spehks; schai buhtnei eegribejas wadit zilweku wina garigâs leetâs; wina gribeja waldit ari par wina semischko stahwokli. Mums naw atklahts, pehz kahda gala mehrka zentàs Satans, atschkirot zilwezi no Deewa un peewelkot winu pee sewis, mums tikai ir sinama weena leeta, proti: ka Satans mekle sew peeluhdsejus. (Luk. 4:6. 7; Jahn. par. 13:4). Bes tam, tas ir gaischs, ka schi buhtne neisrahdija wehleschanos zilwezei kaitet un winu isnihzinat, taisni otradi, wina israhdijàs par tahdu, kas ruhpejas par zilwezes dsimuma labklahjibu, un kas zenschas ļaudim palihdset aissneegt labakus panahkumus, bet bes Deewa.

Nesinadami Sw. Rakstu mahzibu par Satanu, daudz zilweki ir gatawi apstrihdet to pateesibu, ka pasaule eet winam pakaļ. Te schis strihdus ir neweetâ. Katrs zilweks peekritis tam, ka wisi zilweku usnehmumi, galwenâ kahrtâ ir wehrsti us schìs pasaules uslaboschanu un us wislabako dsihwes noteikumu aissneegschanu, bet bes Deewa.

Kas tad pehdigi ir schis pasaules deews? ar ziteem wahrdeem, kas ir winas garigais wadonis un organisators? Kas ta ir par personu, ar kuras preekschraksteem saskan muhsu pasaules darbiba? Kas winai dod sinamo wirseenu? Pats Satans issazijas, ka winam peeder wisas pasaules walstis un winu slawa; **„un kam es gribu, tam es to dodu.“** (Luk 4:5. 6).

Schì sina ir ļoti pahrsteidsoscha, bet wina naw melota, tapehz ka Sw. Raksti winu wairak reises apstiprina, sazidami, ka Satans ir schis pasaules deews un waldineeks (Jahn. 12:31; 14:30; 16:11; Ap. d. 26:18; 2. Kor. 4:4). Mehs gribam eedsiļinatees scha sinojuma pateesibâ, un pehz tam ispehtit wina tizamibu, peepalihdsotees ar muhsu nowehrojumeem par leelo un sareschgito pasauli, kura ir ap mums.

Tahļak Sw. Raksti mums dala lihds, ka muhsu pirmee wezaki bij aisrauti no zeretàm preekschrozibam taî jaunajâ stahwoklî, us kuru winus wilka Satans, pee kam par schis jaunàs dsihwes galweno atschkiroscho wilzeenu (pehz Satana eeskateem) bija **zilweka sekmiga us preekschu eeschana un paschattihstischanàs, winam teezotees pehz sinibam, un scho sinibu peesawinaschanas.** Pirmais zilweku pahris pahrgahja us winam preekschâ likto zeļu; ar scho soli wini nodewa wisu zilweka dsimumu sawas iswehles sekam, no kuràm tuwakà bija nahwe jeb attahlinaschanàs no Deewa. Sche mehs atkal apstahjamees, lai atsihmetu sekoschu parahdibu: Bibele ir weenigà Grahmata, kura mums dod isskaidrojumu par pahrsteidsoscho nahwes faktu. Netizigee filosofi war ignoret nahwi. Bet kapehz gan zilwekam jamirst? Filosofija atstahj scho jautajumu bes eewehribas.

Tapehz, saskanâ ar Sw. Raksteem, pasaules eekahrtojumâ, kurâ mehs atrodamees, mehs redsam sekas, kuras zeļas no satana planu peenemschanas un padoschanàs wina wadibai, pee kam Deewam Sawâ gudribâ patika peelaist schi plana isstrahdajumu, lihds sahkees Wina

laiks, kad schis plans aissneegs sawu breesmigo atrisinajumu.

Bibeles stahstâ wajag sewischki atsihmet to faktu, ka Satana plans, kuru winsch lika preekschâ pirmajam zilweku pahrim, satureja sewî taisni wisu to, pehz ka dsenas dabigais prahts, kà pehz pilnigi likumiga un patihkama mehrka. Us jaunâ zeļa radas tikai weens schkehrflis — Deewa bauflis; bet winsch rahdijas buht Deewa eegribas pawehle. Ar labi skanoschu pahrspreeschanu palihdsibu schis schkehrflis tika pahrspehts: Deewa gudriba un Raditaja mihlestiba, kas scho aisleegumu uslika, tika apschaubitas. Te zilweks pirmo reis eesahka darit to, us ko winam no ta laika ir teeksme: **schaubitees un spreedelet par Deewigà bauschka pareisibu**. Ar weenu wahrdu sakot, winsch palika par „augstako kritiki"; tas ir — par radijumu, kursch usdrihkstejas padot sijaschanai Deewa Wahrdu. Tahdâ, luhk, weidâ ļaudis stahjas pee schì pahrsteidsoschà plana isstrahdaschanas, kas atteezas us pasaules sistemas eekahrtojumu us satanisku prinzipu pamata.

Pahrskats par scho swarigo gadijumu, kursch mums ir dots Sw. Rakstôs, ir ļoti ihss, bet katrs wina wahrds eeslehds sewî weselu besdibeni Deewa pamahzibu. Stahsta ihsums ir weens no Deewa atklahschanas noteizoschakeem wilzeeneem, un tapehz nekahds zilweks — rakstneeks newaretu mums stahdit preekschâ scho notikumu tahdâ kahrtâ. Deews mums neisskaidro, kapehz israhdijàs par wajadsigu peelaist daudz gadu simtenu laikâ, schi leelà zilweziskà plana attihstischanos Wina garigâ pasaules waldischanâ un Wina garigà radijuma preekschâ, lihds tai deenai, kad schi plana neisturiba taps redsama wisâs atteezibâs. Tas Kungs atrada par wajadsigu mums dot ihsâ weidâ tikai schì notikuma aprakstu, kursch ir par **eemeslu** wisam tam, ar ko mehs saskopamees pasaulê.

Zenlisimees ispehtit scho notikumu ar sewischku usmanibu, tapehz ka winsch wispahrigi teek pasaulê ļoti pahrgrosits un lasitaji winu saprot gluschi otradi. Nebaidisimees padot scho stahstu wisstingrakai **ispehtischanai**, tapehz ka ja schis fakts israhdisees pateess, mehs winâ atradisim **to dihgli, no kura attihstijas wisas zilwezes wehsture**, ar winas waideem un asaram, „starp straumem asinu un besgaligu zeeschanu." Schis stahsts naw alegorija, tapehz ka Pats Deews winu mums dalijis lihds. Winsch naw spehjigs muhs issmeet, sihki aprakstot tragediju, kura notikas ar Wina radijumu. Ja schis notikums ir pateess, tad mehs winam atradisim pastrihpojumu, kà wisu laiku sabeedriskàs dsihwes noteikumôs, tà ari katra zilweka sirds dabâ. Ja schì tragedija ir pateesa, tad mehs katrâ sinâ eewehrosim dsihwê winas uslikto sihmi us zilweziško darbu attihstischanos.

Peekta nodaļa.

Schaubu fehklas.

Stahsts, kuru mehs lasam 1. Mosus gr. treschâ nodaļâ, ir druhms sawa ihsuma dehļ, buhdams bes ļaudeem israkstijis scho breesmigo notikumu ar pahrzilweziska weenkahrschibu un apbrihnojamu meeru. Winsch naw zilweks; Winsch newar preezatees, aprakstot leelo beslikumibu un neismehrojamo nelaimi. Schì tragedija aisskahpa wisu pasauli; Deewa sirds ir dsili apbehdinata par notikuscho. Aiz schì eemesla mineta notikuma atstahsts ir isteikts wisschauraka weidâ. Winâ naw paskaidrojumu, pamahzibu un paskubinajumu. Mehs neatrodam nekahdus mehginajumus scho skatu padarit skaistaku; nekur naw eeraugama zilweziga teeksme paleelinat eespaidu zaur leeku wahrdu peelikschanu.

Schaubu sahkums. No pascha sahkuma Deewa bauflis top padots kritikai, pee kam top likts preekschâ schahds jautajeens: „Waj tas tà ir, ka Deews **sazijis**: jums nebuhs ehst no wiseem kokeem dahrsâ?" (1. Mos. 3:1.)

Greeschotees no schì jautajeena pee zilweka dabas, mehs atrodam, ka zilweks sewi atsihst par tikumigu radijumu, nesoschu sewî sinamu atbildibu. Tahļak mehs eeraugam pee wiseem zilwekeem sirds teeksmi apmeerinat scho apsinu par winu atbildibu ar pahrspreeschanu par Deewa aisleeguma wajadsibu schinî gadijeenâ. Schì parahdiba atkahrtojas daudz reiz pee wiseem Eewas dehleem un meitam, ar to isnahkumu, ka skaidri isteiktais bauslis pasuhd starp strihdeem, jautajeeneem un peerahdijumeem. Mums wajag to sagaidit, eewehrojot to, ka tagadejais zilweka stahwoklis ir kà isnahkums tam, kad sirdî teek eelaistas schaubas un aisdomas par isteikto Deewa gribu. Peelaischams ir tikai augschâ minetais paskaidrojums; zita mums naw.

Teeksme us netizibu un Deewa Wahrdu kritiseschanu ir wisu Adama un Eewas pehznahzeju kopigs ihpaschums. Schì eedsimtà ihpaschiba parasti neparahdas zaur pilnigu Deewa Wahrda noleegschanu un atsazischanos no Wina, bet (kà schaî gadijeenâ, kursch aprakstits muhsu tekstâ, kad zilweka sirdij pirmo reis itkà tika eepotets netizibas mikrobs) top redsama sewischki beeschi griba aptumschot Deewa Wahrda nosihmi, te paplaschinot, te eeschaurojot winu; daschreis winsch teek atstumts zaur paskaidrojumeem, pee kam ļaudis issaka usslawu un zeenibu **garam** (kaut gan scha wahrda sapraschana noteek gluschi pehz winu gribas, kaut gan tas wineem kalpo tikai par aisbildinaschanos pee skaidra wahrda neeewehroschanas).

Daudz religiosas mahzibas bauda panahkumus pee zilweka, pateizotees wina **tizamibai**. Zik beeschi mums nahzas dsirdet schis peesihmes atkahrtojumu: „**Waj pateesi** Deews to ir sazijis?" „Bes schaubam Deews, kas Sawus dahrgos behrnus ļoti mihlè, nekad naw isteizis kautko tamlihdsigu, jo Winam ir sinams" u: t. t.

Schee wahrdi mums skan, itkà pasihstami. No kureenes wini? Waj wini netika pirmo reis isteikti tanî gadijeenâ, kursch mums ir aprakstits 1. Mos. gr. 3. nodalâ.

Pretruna. Kritisejot Deewa bausli un issauzot schaubas zilweka sirdî, eenaidneeks ismainija Deewa pawehli ar sawu pascha wahrdu, tà pilnigi apgahschot to, ko Deews ir zilwekeem sazijis: **„Mirt nemirsat wis,** bet Deews sin, ka, kurâ deenâ juhs no ta ehdisees, juhsu azis taps atdaritas un buhsat itin kà Deews, sinadami labu un launu.“ (1. Mos. 3:4. 5.)

Schì doktrina ir loti skaidra; winas peenemschana no muhsu pirmeem wezakeem radija sekas, kuras bes schaubam nes us sewis winas sihmi; schìs ir tàs, kuras parahdas wisur; winas ir sewischki juhtamas sekas pirmà zilweku pahra pehznahzeju dsihwê. Pehz isskata schì mahziba muhs welk pee sewis ar to, ka wina itkà aisstahw paschu Deewu pret apwainojumeem par Wina bahrdsibu un zeetsirdibu. „Juhs neesat taisni pret Deewu,“ saka leelais jautatajs, „domajot, ka Winsch ir spehjigs zilweku nosodit ar nahwi par darbu, kursch ir padarits ais slawejamàm juhtam.“ Tahdâ paschâ kahrtâ, par preeku daudz launi, atspogulojàs eespehjamiba noteesat zilweku us muhschigu nahwi, pee kam teek peeweesti pehz paschu iswehles aisrahdijumi us Deewa mihlestibu un Wina schehlsirdibu. Tahdu religiju ar preeku usnem no jauna atdsimusi sirds. Wina parahdas daudsôs weidôs; miljoneem launu tiz winai. Mums naw ko brihnitees, ka launis zenschas apgahst schos wahrdus un issmej to Deewa Wahrda dalu, kura skaidri wineem peerahda, ka tamlihdsigas religijas (kaut ganwinas sauzas par „kristigàm“) naw dotas no Deewa, bet no welna. Tahlak, kahda zita ihpaschiba wehl tà peemiht launim, kà winu teeksme tizet satana tizibas simbola pirmam lozeklim: „Mirt juhs nemirsat wis.“ Schis tizibas lozeklis bij eeslehgts daudsâs zilwezigâs tizibas schkirâs. Wina eespaidu war nowehrot daudsôs zilweka mehginajumôs slehpt no sewis nahwes esamibu: un wisi mehginajumi ir wehrsti us to, lai nostahditu scho breesmigo un reebigo eenaidneeku — atmakku par grehku — ne par to, kas winsch pateesibâ ir.

„Nahwes naw; nahwe ir pahreja,“ saka dsejneeks, bet launis zitè schos un tamlihdsigus isteizeenus gandrihs religiosâ ekstasê. Waj tas naw atbalss no teem pirmeem meleem, kuri tapa eedwehsti zilweku dsimumam? Mehs puschkojam kapus ar pukem; mehs runajam par nahwes „engeli“, zensdamees ar tahdeem ruhpigeem lihdsekleem apslehpt nahwes esamibu. „Tas pehdigais eenaidneeks, kas tiks isdeldets, ir nahwe.“ (1. Kor. 15:26.) Schee meli pateescham dsiki eesaknojuschees zilweka dabâ; kur wehl zitur lai mehs meklejam paskaidrojumu schim eewehrojamam faktam, ja ne Swehtôs Rakstôs?

Sestà nodala.

Sawas pascha personas ewangelijs.

Dsineklis, kursch speeda seeweeti un wihreeti spert aisleegto soli, bij winu zenschanàs pehz paschattihstischanàs. Wineem tapa dots apsolijums, ka wini buhs deewi.

Kur mehs ari neluhkotos ap sewi, mehs wisur eewehrojam, ka schis mehrkis wehl tagad ir galwenais dsineklis wisas zilwezes dsihwê. Sawas pascha personas ewangelijs, bet galwenâ kahrtâ paschattihstischanàs teek zentigi sludinata ne tikai no pasaules notikumu wadoneem, kuri wispahri ir weenaldsigi pret religiju, bet pat no „slaweneem teologeem“. Labojatees, pazelatees augstak, zenschatees us preekschu, sasneedseet mehrki, lidinajatees pahri wisam redsamam, mahzatees, **topeet deewi**! Waj tahds naw to mahzibu saturs, kuras teek sludinatas launim?

Filosofija atsihst likumu, ka darbiba reis padarita, **atkahrtojas**, un kà atkahrtoschanàs isnahkums rodas **ceradums**. Waj mehs atradisim labaku un pareisaku isskaidrojumu schim pastahwigam zilweka eeradumam paschattihstotees, kà to, kursch mums dots Bibelê? tas ir, kà eeradums, neskaitamas reises atkahrtots, peewedis muhs atpakal pee tàs darbibas, kura reis tika darita pirmo reis un pee tam zilweka dsimuma pirmajâ eespaidu usnehmigâ laikâ, atstahjot tahdâ kahrtâ eespaidu us wispahrigo zilwezes attihstischanos?

Scho nostahdot pretim ne masak brihnischkigam faktam, proti: ka Bibele ir weenigà grahmata, kura **runà preti** paschapsinas un paschattihstischanas ewangelijam, mums ir pamats, no kura zaur grehku nesabojats prahts war taisit slehdseenu par Swehto Rakstu deewischkibu. Peelaidisim, ka weenkahrscheem mirstigeem ari buhtu isdewees sarakstit daschus sazerejumums, kurôs atrastos mahziba, tik prahtiga, dsili eesaknotàm zilwekâ teeksmem; bet kahds warens spehks buhtu wajadsigs, lai dotu scheem raksteem tahdu eespaidu, kursch isnihzinatu wisu zitu grahmatu nosihmi!

No kureenes zehlàs sawas pascha personas ewangelijs, tik pretigs ta Kunga Jesus Kristus Ewangelijumam? Ewangelija Paschattihstischanàs esamiba ir neapgahschams fakts; scha fakta isskaidrojums ir filosofijas usdewums. Bet preeksch mums wisi schee isskaidrojumi neder, neskatotees pat us to, ka daschi no wineem ir pareisi. Schis ewangelijs tapa dots zilwekeem no winu pirmeem wezakeem, waj atkal mehs itneka nesinam par schis mahzibas iszelschanos.

Waj schi starpiba, kura ir starp schim diwàm mahzibam, naw kà peerahdijums ta Kunga Jesus Kristus Ewangelijuma Deewischkibai? Tas Kungs aizinaja pee paschaisleegschanàs (Mat. 16:24; Luk. 9:23), bet ne pee paschpaaugstinaschanàs jeb paschattihstischanàs: mums newajaga par deeweem, ne par „pilnigeem

wihreem", bet par „maseem behrneem" (Mat. 18:3). Winsch mums ne-eedod paschpałauschanos; Winsch mums dod padomu netizet sew pascheem; bet wisu zeribu likt us Weenu Deewu. Pehz Kristus pamahzibam muhsu usdewums nepastahw muhsu spehju attihstischanâ lihds pehdejai robeschai, bet muhsu semischkigo lozekku nonahweschanâ (Kol. 3:5). Wina leezineeks ir weenmehr gataws sazit: „**Man** jaeet masumâ" (Jahn. 3:30); zenschotees pehz pilnigas sawa **es** isnihzinaschanas, winsch neapmecrinajas, kamehr winam naw eespehjams ar preeku issauktees: **„Es dsihwoju, tomehr wairs ne es, bet eekssch manis dsihwo Kristus"** (Gal. 2:20).

Taisni tahdâ pat kahrtâ, kà reis Edenê, scho paschattihstischanos ewangeliju sludinaja ari wisôs wehlakôs laikôs; winu sludina Pascha Deewa wahrdâ ari muhsu deenâs pat tahdi sludinataji, kuri sewi usdodas par Wina apustuleem. Un mums teek dots sekoschais skaidrais beedinajums: „Jo tee tahdi **leeki apustuli**, wiltigi strahdneeki, isleekas kà **Kristus apustuli**. Un tas naw brihnums: jo pats Satans isleekas ka gaischibas engelis. Tad naw leela leeta, ja ari wina kalpi isleekas ka taisnibas kalpi — teem buhs gals **pehz winu darbeem.**" (2. Kor. 11:13–15).

Tagadejà pasaule deewina „progresu" un „zilwezes attihstibu", kà scho progresu, tà ari zilwezes attihstibu aissneegt ar teem lihdsekleem, kuri no Satana tapa preekschâ likti muhsu pirmeem wezakeem. Pat laudis, kuri dsihwo pehz Deewa Wahrda — ari tee labpraht dod slawu zilwekam par wina apbrihnojameem warondarbeem un eedomatàm sekmem, ar kuràm tika kroneta wina zenschanàs pehz progresa, pee kam wiss tas tika aissneegts tanî zekâ — kuru sew iswehlejas pirmee zilweki sem Satana eespaida.

Apskatot sareschgito pasaules sistemu, iszehluschos zaur neatkahpigu zilweka zenschanos seschi tuhkstoschi gadu laikâ pehz paschattihstischanàs, kura bij no Satana apsolita ar sinatnes palihdsibu, waj mehs waram brihnitees, ka no wisàm pusem top dsirdamas skanas balsis, kuras leek laudim preekschâ atgreestees pee „dsihwes weenkahrschibas?" Reis tika pareisi peesihmets: „Waj muhsu dsihwe netop weenkahrschaka, kad mehs ejam Kristum pakal"? Pateesa Deewa behrna dsihwe norisinas starp telti un altari. Tizigs zilweks nenem dalibu pasaules darbôs; winsch nepadodas neskaitameem usnehmumeem pełnas mekleschanâs un schìs pasaules ispreezam. **Tahda zilweka** dsihwoschana ir debesìs; winsch pastahwigi raugas us to pilsehtu, kam „stipri pamati un kam zehlejs un ustaisitajs pats Deews." (Ebr. 11:10). Weenigam **pilnigam** zilwekam, kursch dsihwojis us schìs semes, nebija kur sawu galwu likt (Mat. 8:20). Winsch bij padots nahwei, Winam tika wiss atnemts (Dan. 9:26). No otras puses skatotees, Winsch wareja sazit: **„Schìs pasaules wirsneeks** nahk un **neneeka** nespehj **pahr mani.**" (Jahn 14:30). Schìs pasaules wirsneeks neko nespehja pahr Winu; Winsch bij padots nahwei; Winam neka nebij schinî pasaulê, pahr kuru walda wirsneeks Satans. Kristus pakalstaigataji ir laimigi ka war buht Winam lihdsigi, schinî „tagadejâ niknâ pasaulê", no kuras Winsch atnahza winus „i s r a u t". (Gal. 1:4).

(Turpmak wehl.)

Teologijas daktera Henrija C. Fischa

Garigu pamoschanos wehsture.

Ta deena, kura pahrleezinàs tizigo kristigo draudsi par pamoschanos ihstenibu un wehlamibu, radìs jaunu eru tizibas wehsturê un buhs preekschteze tahdàm spehka parahdibam, kà Wasarswehtkôs.

Alberts Barns.

Wiss, kas man ir no tizibas, sahkàs pee kahdas pamoschanàs. Manas kalposchanas dahrgakee, pastahwigakee un spehzigakee augki ir bijuschi pamoschanos augki.

Tscharls P. Mak Ilwens.

Lai juhsu firdis ir atwehrtas preeksch tizibas pamoschanam. Nekad neaismirsteet, ka draudses lihds schim ir pastahwejuschas un sehluschas zaur pamoschanàm; un ja winàm japastahw un jaaug ari nahkotnê, tad tam janoteek ta pascha eemesla dehl, kursch no pascha sahkuma ir bijis winu gods un spehks.

Joels Hows.

Es netizu, ka manas wehleschanàs pehz pamoschanàm jeb kad buhtu bijuschas pat us pusi tik stipras, kà winàm wajadsetu buht; es ari newaru saprast, kà weens sludinatajs war nebuht „pastahwigi drudsî" atrodotees tahdâ pilsehtâ, kà schi, kur wina Meistars teek negodâ likts un dwehseles teek daudsejadi samaitatas.

Edwards Peisons.

Muhsu stipree wihri un spehzigàs draudses ir pamoschanos augli; un desmit gadi bes scheem sewischkeem atspirgschanas laikeem peerahditu draudschu nihkschanu.

M. Simsons.

Ja kahds sludinatajs war buht apmeerinats bes atgreeschanam, tad zaur winu ari nenotiks atgreeschanàs.

Tsch. H. Sperdschens.

Preekschwahrds.

Trihs eemesli ir weduschi pee schi raksta isstrahdaschanas.

1. Speedoscha wajadsiba pehz jauna apraksta par Garigàm Pamoschanam.

2. Dsiła un nopeetna pahrleezìba par pahrunajamà preekschmeta swarigumu taisni tagad.

3. Wehleschanàs apgahdat preekscha garigas eejuhsminaschanas un wadischanas tahdus faktus, peemehrus, peerahdijumus, aisrahdijumus un padomus, atteezotees us wisu pamoschanos leetu, kas waretu west pee ta, ka winàm tiktu peeschkirta leelaka wehrtiba un winas tiktu wairak weizinatas.

H. C. Fish.

Pirmà nodała.

Kas ir pamoschanàs?

Leelakà daka no pastahwoschàs weenaldsibas un opozizijas pret pamoschanàm zekas no nosaukuma pahrpraschanas. Daudsreis sem wahrda pamoschanàs (rewiwals) saprot to, kas tur nepeeder. Aisrahda un peedausas ne tik-

daudſ pee tahdàm leetam, kas ir zeeſchi un dſiki ſaweenotas ar pamoſchanàm, bet kas ir nejauſchas waj atgadijeena parahdibas.

Tas rahda nepeezeeſchamo wajadſibu pehz gaiſcha iſſkaidrojuma par ſcho leetu. Mums ruhpigi jaatdala pamoſchanàs no winai peeliktàm blakus leetam. Mums winu jaatſchkir no nepareiſeem un bailigeem uſbudinajumeem, kuri welti walkà winas wahrdu, jo, palizis paraſts un gandrihſ techniſks, ſchis wahrds „pamoſchanàs" top beeſchi pahrprasts **no teem, kas ir preti wiſai nopeetnibai religijâ** un wiſai pateeſai tizibai, un wini ar to apſihmè wiſadus religiſkus pahrſpihlejumus. Pat fanatiſma un mahnticibas neprahtigakà parahdiſchanàs teek apſihmeta ar wahrdu pamoſchanàs.

Un tomehr ſchis noſaukums top pareiſi leetots ar ſawâ ſinâ plaſchu noſihmi. Wahrdi beeſchi teek paplaſchinati ſawâ noſihmê. Tà tas ir ar wahrdu p a m o d i n a t. Pareiſi runajot, tas noſihmè weſt atkal pee kuſteſchanàs, pee dſihwibas. Tadehl mehs waram gan runat par pamodinateem tizigeem, bet to newar ſazit par neatdſimuſcheem. Tadehl ka wini ir „m i r u ſ c h i grehkôs un pahrkahpſchanâs", wini newar pamoſtees. Tas, kas nekad naw dſihwojis, newar tikt atkal atdſihwinats.

Paraſtâ leetoſchanâ tomehr wahrds pamoſchanàs attwer ari ideju par grehzneeku atgreeſchanos, tàpat ka par tizigajo pamoſchanos. Un warbuht neweens labaks wahrds naw, ko ſcheit leetot. Protams, winſch netop pareiſi leetots, jo winu war peemehrot tikpat labi pee atſewiſchkas dwehſeles, kà pee wiſas draudſes pamodinaſchanas. Jo teeſcham, k u r t i z i g e e t e e k p a m o d i n a t i, t u r a r i w e e n m e h r b u h s z i l w e k u a t g r e e ſ c h a n à s.

Tadehl ſchim wahrdam ir diwkahrtiga noſihme: eeneſt atjaunotu garigumu un ſpehku ſtarp tizigajeem un eewehrojamâ ſkaitâ atgreeſt grehzneekus pee Deewa. Noſaukumi „reformazija," „eekuſtinaſchana" u. t. t. noſihmè to paſchu.

Dr. Hedringtons no Skotijas paſneedſ ſekoſcho, ļoti taiſno noſaukuma „pamoſchanàs" iſtirſaſchanu. Schis wahrds (daſchôs ſawôs weidôs) ir beeſchi leetots Sw. Rakſtôs, un wiſur winſch arween apſihmè garigas dſihwes atjaunoſchanu, kura gandrihſ bij iſnihkuſe. Winſch tomehr naw gluſchi tas pats, kas a t g r e e ſ c h a n à s; jo p a m o ſ c h a n à s rada dſihwibu, kur ta gandrihſ bij iſſuduſe, kamehr atgreeſchanàs noſihmè eedot garigu dſihwibu tur, kur ta nemaſ eepreekſch naw bijuſe. Pateeſibâ noteek tà, ka pamoſchanàs un atgreeſchanàs paraſti pawada weena otru, tà ka, kur noteek beeſchas un neparaſtas atgreeſchanàs, daudſi tiks no jauna atdſihwinati jeb p a m o d i n a t i."

Pamoſchanàs tà tad ir laiki, kad tizigajee teek pamodinati uſ garigu dſihwi, uſ karſtakàm luhgſchanam un uſ nopeetnaku zenſchanos weizinat Kriſtus darbibu un grehzneeku glahbſchanu; tam kà ſekas ir laiki, kur grehzineeki teek uſtraukti par ſawu dwehſeli un perſonigas tizibas darbibu. Tee ir laiki, kur ta Kunga Gars atkal libinajas pahr uhdeneem, un jaunas radibas ſakums un ſkaiſtums nahk redſams. Pate daba rahdas pilnaka ar Deewu; pat Sw. Rakſtu wahrdi leekas buht pilditi ar jaunu gaiſmu, godibu, pilnibu un noſihmi. Kà Dr. Edwards ſaka: „Wiſas paſaules leetas: ſaule, mehneſs un ſwaigſnes, debeſs un ſeme iſleekas itkà apgaiſmoti ar deewiſchkigu godibu un peewilzibu."

Wisleelakà noſihme, kura wiswairak ir ſaiſtita ar wahrdu pamoſchanàs ir **daudſ dwehſelu jaunatdſemdinaſchana.** Pawairotas atgreeſchanàs ir pamoſchanàs laika leelà, augſtà rakſturigà ſihme. Lauſchu pulki, kuri guleja miruſchi parahdiſchanas eelejâ, atrod, ka ta wineem tapuſi par iſſchkirſchanàs eeleju. Barns ſaka: nem weenu gadijumu, kur noteek weena pateeſa atgreeſchanàs pee Deewa un iſplati to pahr wiſu draudſi — lai d a u d ſ i peedſihwo to paſchu pahrmainu, un tew buhs rokâ wiſa teorija par tizibas pamoſchanos. Ta ir daudſ atgreeſchanu ſaweenojums, eeſpaids weenâ laikâ uſ daudſeem; kad warbuht weenâ paſchâ weetâ un maſ nedelâs noteek tik pat, zik zaur paraſtu darbu daudſ weetâs un daudſ gadôs.

Tikai buhs wajadſigs peemetinat, ka ſchis ihſtais uſſkats par pamoſchanos naw ſajauzams ar ideju par l i h d ſ e k ļ e e m un p a n e h m e e n e e m. Teem naw neka kopiga ar ſchi noſaukuma ihſto noſihmi; no pahrpraſchanas ſcheit wajadſetu ſargatees.

Pamoſchanas war buht neihſtas waj ihſtas. Pee pirmàs ſchkiras ſkaitami tikai religiſki uſbudinajumi, zehluſchees zaur zilweka eeſpaidu, kuri pahreet beſ paleekoſcheem panahkumeem. War ſazeltees uſtraukuma wehjſch un nekahda pateeſa pamoſchanàs.

Un ſchis neihſtas kuſtibas ir daudſ kaitejuſchas pateeſu pamoſchanos leetai. Mahkſliga uſmanibas ſaiſtiſchana; iſgudrojumi beſruhpigo pahrſteigſchanai; iſrihkojumi eeſpaida radiſchanai; pahrſpihlets ſludinaſchanas weids, lai ſazeltu uſtraukumu, ſatrizinatu aiſdomigas zeribas un eedſihtu bailes, nebehdajot kahdas, — tas ir daudſreiſ tizis darits, par ko pateeſibai, godbijibai un paſemibai jaraud un zaur ko pamoſchanam wairak tizis kaitets, nekà zaur wiſàm opoſizijam un netizibu no to zilweku puſes, kuri netiz deewbijibai.

Pateeſas pamoſchanàs ir Swehta Gara auglis. „Kamehr netop iſleets tas Gars no augſcheenes," ſwehtajee nepamoſtas, nedſ grehzineeki top glahbti. Ihſtà leeta wiſàs pateeſàs pamoſchanâs ir dſihwibu dewejs, gaiſmas neſejs, atdſihwinoſchais, atdſemdinoſchais un ſwehtoſchais Sw. Gara ſpehks, kurſch atgreeſch apzeetinato grehzineeku un wed atpakaļ atkrituſcho un aiſmiguſcho tizigo. Sawadais wezais Toms Adams ſaka: „Nekahdi lihdſekli wirsſemes newar atmihkſtinat firdi; waj nu juhs winu ſwaideet ar eeluhgſchanu balſamu, waj graujat pret winu draudu pehrkonus, waj dauſat winu ar nahwigu pahrmetumu weſeri. Bet paſkat, Deews leek ſawam leetum liht no debeſim, un firds peepeſchi ir mihkſta. Weens ſprediķis war eedurtees firdî. Weens pileens no Peſtitaja aſinim,

uſpilinats zaur Sw. Garu pee ta wahrda paſludinaſchanas, kauſè winu kà waſku. Dſehrajs top pilnigi atturigs, laulibas pahrkahpejs — ſchkihſts, Zakejs — ſchehligs un trakojoſchais Pawils — lehns kà jehrs."

Atkal, daſchadi uſſkati ſaiſtas pee pamoſchanam. Scho prinzipu newajadſetu aiſmirſt, ſaka Dr. J. W. Alekſandrs, ka kamehr deewiſchkigàs waldiſchanas un ſchehlaſtibas doſchanas leelee likumi paleek tee paſchi, Wisaugſtakais Dewejs maina ſawas ſchehlſirdibas weidus pehz ſemes un laika daſchadibam. Apuſtuligàs pamoſchanàs daſchâs leetâs nelihdſinajas pamoſchanàm Reformazijas deenâs. Meerigà, pawaſarim lihdſigà dſihwes deewbijaſchanas atjaunoſchana ſem Spenera, Franka un pietiſteem*) bij ahrigi loti maſ lihdſiga leelajai garigai reformazijai ſem Weſleja, Witfilda, Edwardſa, Tenenta un Blera. Wiſai eewehrojamas pamoſchanàs, kurâs Dr. Neltons un wina draugi darbojas, atſchkiras atkal no atſpirgſchanas laikeem, kurâs mehs dſihwojam.

Pamoſchanàs **naw weenadas ſawôs ſahkumôs.** Kahds ſewiſchks ſpredikis; kahds ſlimibas waj nahwes gadijums draudſè; kahds pahrſteidſoſchs notikums; pamoſchanàs kautkur tuwumâ; kahda mahzitaja waj ewangeliſta apmeklejums u. t. t. war buht pamoſchanas redſamee eemeſli. Waj atkal wina war zeltees naſlehpumaini. Dſila un plaſcha nopeetniba war peepeſchi ſatwert draudſi waj ſapulzi un pawairota dedſiba war parahditees itkà beſ eemeſla ſwehtdeenas ſkolâ, luhgſchanas ſapulzè, fabrikâ waj ſkolâ.

Tà atſchkiras pamoſchanàs ſawâ ahrejâ weidâ. Pee winu dalibneekeem teek daſchadi ſtrahdats. Daſchôs gadijumôs wini ahtri un kluſu padodas mihleſtibas maigajam luhgumam; zitôs ir pretimtureſchanàs un redſamas ahrigas ſihmes.

Daſchôs gadijumôs ſchis darbs aug kluſam; zitôs winſch nahk ahrigi nomanams. Dr. Griffins ſaka par kahdu darbu wina laikâ Amerikâ, Nudſcherſes prowinzè: „Spehka un meera ſinâ tas pahrſpehj wiſu, ko es jebkad eſmu redſejis. Kaut gan winſch pahrſpehj wiſu ar neatſpehkojamu waru un leekas gandrihſ gluſchi iſteekam beſ zilweku widutajibas, winſch ſtrahdà ar tahdu kluſumu, ka ja mehs uſmanigi nenowehrojam wina eeſpaidus, tad mehs juhtamees kahrdinati daſchreiſ ſchaubitees, waj tur maſ noteek kas ſewiſchks". Bet pamoſchanàs iſplatijas taiſni taî paſchâ laikâ pa daſchadàm weetam ar taiſni pretejà rakſtura eewehrojamàm ſawadibam. „Nebij nekas neparaſts Tenenta deenâs," ſaka Trehſs, „redſet zilwekus pa klauſiſchanàs laiku raudam, itkà winu ſirdis buhtu gatawas luhſt, bet beſ kahdas ſkaļas brehkſchanas, un daſchi tika iſneſti ahrâ no ſapulzes (tà pahrnemti), itkà tee buhtu miruſchi." Gills atſihmè pagihbſchanas, tà ka leelaks ſkaits tika iſneſti ahrâ neſamanâ, ſem Rolanda ſludinaſchanas baptiſtu baſnizâ, laikam Filadelfijâ; bet winſch nemin laiku. G. Tenents bij tur klaht; uſ wina padomu Rolands pahrmainija ſawas runasweidu, un pagihbſchanas beidſas. Finleja ſprediki Nottingamâ „Kriſtus uſwara un Satana trakoſchana," — „kur top peerahdits, ka Deewa walſtiba ir tagad pee mums nahkuſe," un kas tapa drukats Filadelfijâ, Boſtonâ un Londonâ 1741. g., mums top ſtahſtits, ka pamoſchanos pretneeki „neeewehrodami dſiļo grehku nemeeru, kurâ atrodas dwehſeles, praſa tikai par pagihbſchanam un krampjeem, kuri winàm uſnahk winu noſkumſchanas dehl."

Nerwoſee uſbudinajumi, ſakarâ ar pamoſchanàm ſem Weſleja, Tenenta, Witfilda, Edwardſa un wehlakâ laikâ, ir labi ſinami. Zilweki beeſchi pret ſawu gribu nokrita, pagihba un dabuja krampjus.

Kas atteezas uſ minetàm un zitàm parahdibam, kuras pawada pamoſchanos, tad tas naw muhſu darbs aprobeſchot Swehto eekſch Iſraeļa. Ir daſchadas dahwanas zaur to paſchu Garu, peemehrotas weetai un laikam. Pagahjuſcho laiku pamoſchanàs bij zitadas daſchâ ſinâ kà tagadnè, un Deewam war patikt turpmak nahkotnè wehl wairak pahrgroſit ſawas ſchehlſirdibas parahdiſchanas weidus. Reſkatotees uſ to, pateeſà religija paleek ta pate wiſôs laikôs un weetâs, un ihſtas pamoſchanàs ſawâ ihſtajâ weidâ paleek tàs paſchas. Lai parahditu ſawu wiswaldibu un iſpilditu ſawus planus un zitu eemeſlu dehl tas Wisaugſtakais war weenâ gadijumâ dahwinat Sawu Garu gleſni, kà nakts raſu, un zitâ — ſem pehrkona dahrdeeneem. Weenâ gadijumâ Winſch war atgreeſt ſimtus un tuhkſtoſchus un zitâ — tikai daſchus. Weenâ gadijumâ pamoſchanàs aptwer perſonas no wiſeem ſtahwokleem, zitâ wina ſaſneedſ tikai weenu waj diwas lauſchu ſchkiras, atſtahjot zitus, kahdi tee bijuſchi. Weenâ gadijumâ wina pahrnem weſelu pilſehtu, kamehr zitâ wina turas wairak pee zentra waj pee preekſchpilſehtam. Weenâ gadijumâ wina eeſahkas pee augſtakàs ſchkiras laudim, zitreiſ pee ſemakeem; weenreiſ pee jaunekleem, zitreiſ pee jaunawam un zitreiſ pee weena waj abeem dſimumeem widus gadôs. Bet lai kur un lai kà, tas ir tas pats Swehtais Gars, kurſch, „atgreeſch zilwekus no tumſibas pee gaiſmas un no welna waras pee Deewa."

Naw ari gruhti **noteikt ihſtas tizibas pamoſchanàs ihſtàs ſihmes.** Par to mehs waram buht droſchi, ka „ta pateeſiba, kas ir eekſch Jeſus" pawada pateeſu ſchehlaſtibas darbu. Par peem., peenemſim, ka buhtu ſpehziga eekuſtinaſchana tizibas leetâs, radita zaur lihdſekleem, kuri neſaſkan ar ewangelija garu; peenemſim, mahzibas tiktu ſludinatas, kuras ewangelijs neatſihſt, un tàs mahzibas tiktu atmeſtas, kuras ewangelijs atſihſt par ihſto pamatu; peenemſim, ka Gara ſobina weenkahrſchas, godigas un uſtizigas leetoſchanas weetâ tiktu eeweſti maſchiniſki eekahrtojumi, lai ar wineem iſdaritu eeſpaidu uſ dſihwneeziſkàm juhtam; peenemſim, tiziba, kur winai buhtu jaſaſtahw no grehku noſchehloſchanas, tizibas, ſwehtuma, — ſaſtahwetu no kriſchanas, kunkſteſchanas un kleegſchanas; — mehs nekawejotees teiktu, ka tas newar buht deewiſchkas ſchehlaſtibas ihſts darbs; waj, ja tur buhtu druſku tihru kweeſchu, tad leela daudſuma pelawu un rugaju ſtarpâ.

*) Tizigee luteru un reformeto baſnizàs pehz Spenera, 1670.

No otras puſes nemot, kur rodas uſmaniba uſ tizibu zaur weenkahrſchu un uſtizamu ſludinaſchanu par Deewa pateeſibu wiſâ winas dſikumâ un platumâ un zaur to weenkahrſcho un godigo lihdſeklu leetoſchanu, kurus Deewa Wahrds waj nu teeſchi pawehl waj uſ kureem Winſch leek ſawu ſwehtibu, — tur mums naw eemeſla ſchaubitees, ka tas ir Sw. Gara pateeſs darbs.

Pee pateeſa ſchehlaſtibas darba ari nebuhs tikai juhtu uſbudinajums, bet ſinaſchana un pahrdomaſchana ari. Pateeſiba eeſpeeſchas ſirdî zaur prahtu, un ja tàs juhtas, kuras parahdas — waj nu meera waj noſkumſchanas juhtas — ir apgaiſmotas ſapraſchanas un prahtigas pahrleezibas eeſpaids, tad ir eemeſls zeret, ka Deewa Gars pateeſi ſtrahdâ. Bet kur prahts paleek leelâ mehrâ akls un beſdarbigs (paſiws), kamehr juhtas teek augſtu jo augſtu uſſkruhwetas, — tur ir eemeſls apſchaubit domato atgreeſchanos ihſtenibu, un ta kuſtiba, kura mehgina uſdotees ſewi par pamoſchanos, deeſgan droſchi war teikt, ir neihſta.

Ari aiſdomiga ir darba pateeſiba, ja **tizigo ſwehtums, dedſiba un nodoſchanàs Deewam nepeeaug**. Kur wini pamoſtas, ſajuhtot nokawetos peenahkumus un behdajas un atſihſt winus; kur wini nopeetni ſauz pehz Swehta Gara, nemdami paſchi ſewi wehrâ, ka wini neapbehdinatu un nenoſlahpetu to Garu; kur winu dſihwe top gariga un wini weens otram atgahdina deribas ſlehgumus; kur wini mihligi runà uſ neatjaunoteem, luhdſot tos ſalihdſinatees ar Deewu, un **kur iſnahkumâ, pahrleeziba ſatwer weenaldſigos**, un **bareem lauſchu praſa, ko wineem buhs darit, lai tiktu glahbti, — tur naw weetas ſchaubam, ka tur attihſtas pateeſs ſchehlaſtibas darbs.**

Ja wiſs ſchis truhkſt, tad, neſkatotees kahdu wahrdu nes tas darbs, winſch naw ihſta tizibas pamoſchanàs.

Tahlak: kur ſchis darbs ir ihſts, tur buhs **paleekami panahkumi**. Ja kahda kuſtiba tizibas leetâs, zik leela wina ari nebuhtu bijuſe, pahreet un atſtahj aiſ ſewis maſ waj nekahda pateeſa paſtahwiga labuma; ja leelakà daka no teem, kuri ſakàs tapuſchi atgreeſti, ahtri waj pamaſam aiſeet atkal paſaulê un wed weenaldſigu un beſdeewigu dſihwi, — tad mehs waram ſinat, ka ſchai pamoſchanai wairak neka nebija, kà tikai tas wahrds. No otras puſes — lai tiziba (waj religija) teek iſweſta dſihwê; lai tee, kas ſakàs peedſihwojuſchi pahrmainu, illuſtrè ikdeenas kriſtigos tikumus un ſchehlaſtibu, un nebuhs wajadſigs praſit pehz tahlakeem peerahdijumeem Deewa Gara darbam.

Naw gruhti eeraudſit Preſidenta Edwardſa apraſtâ par Northamptonu, tur notikuſcho leelo pamoſchanos laikâ, pateeſa ſchehlaſtibas darba ſihmes: „Schis darbs drihſ ween brihniſchkigi pahrwehrta wiſu pilſehtu, tà ka ſekojoſchâ pawaſarî un waſarâ wina rahdijas pildita ar Deewa klahtbuhtni; wina nekad nebij bijuſe tik pilna mihleſtibas un preeka, un tomehr tik pilna noſkumſchanas, kà tad. Deewa klahtbuhtnes brihniſchkigas kihlas bij atrodamas gandrihſ katrâ mahjâ. Tas bij preeka laiks gimenês dehl ſanemtàs peſtiſchanas; wezaki preezajas par ſaweem no jauna dſimuſcheem behrneem, wihri par ſawàm ſeewam un ſeewas par ſaweem wihreem. Bij redſami Deewa darbi Wina ſwehtnizâ. Ta Kunga deenu ſwehtit bij leels preeks, un wina deewnami bij mihkli. Muhſu wiſpahrigàs ſapulzes bij tad brihniſchkigi jaukas; draudſe bij dſihwa Deewa kalpoſchanâ, katrs weens bij nopeetni dedſigs atklahtàs luhgſchanàs, katrs klauſitajs kahrigi uſnehma wahrdus, kuri nahza no ſludinataja mutes. Wiſa ſapulze laiku pa laikam atradas aſarâs, kamehr tapa ſludinats; daſchi raudaja aiſ behdam un ſkumjam, ziti aiſ preeka un mihleſtibas, ziti aiſ ſchehluma un lihdſjuhtam par ſawu kaiminu dwehſelem."

„Taws darbs lai ſek, ak Kungs!"

Amen.

(Turpmak wehl).

Prof. Tſch. G. Finneja:

Topeet peepilditi ar Swehtu Garu.

Tulk. Rio.

(Beigas.)

VI. Kahdas buhs ſekas, ja tu nebuhſi pildits ar Swehto Garu.

1. Tu beeſchi ſchaubiſees, un ſchaubiſees ne beſ pamata, **waj tik pateeſi tu eſi tizigais**; tew buhs ſchaubas un tàm wajaga buht. Deewa behrni teek waditi no Deewa Gara, bet kad tu neteezi wadits no Sw. Gara, kahds pamats tad tew domat, ka eſi Deewa behrns? Tu tahlu mekleſi pehz kahda maſa peerahdijuma, lai pabalſtitu ſawas zeribas, bet tu to newari, tawa ſirdsapſina ir kà ar karſtu dſelſi apdedſinata. Tu beeſchi nogrimſti ſahpigàs ſchaubàs un nenoteiktibâ par ſawu ſtahwokli. Rom. 13:9. „Bet juhs nedſihwojeet pehz meeſas, bet pehz Gara, ja tikai Deewa Gars eekſch jums miht. Bet ja kam Kriſtus Gara naw, tas Winam nepeeder." 2. Kor. 13:5. „Pahrbaudeet paſchi, waj juhs eſeet tizibâ, pahrmeklejatees paſchi! Jeb waj juhs neatſihſtatees, ka Jeſus Kriſtus eekſch jums ir, ja tikai neeſat nederigi."

2. Tu buhſi arweenu nepaſtahwigs ſawôs uſſkatôs par deewluhgſchanu tizibâ. Deewluhgſchana tizibâ ir kaut kas garigs, wina zeļas zaur peedſihwojumeem un ne zaur prahtoſchanu, tà ka ja tu pats nebuhſi garigs, tu neſapratiſi winu pilnigi. Tu wari runat toti daudſ par deewluhgſchanu tizibâ un uſ kahdu laizinu pilnigi pahrleezinatees par winas wajadſibu. Bet tu nekad nejutiſees pawiſam noſtiprinats ſawôs uſſkatôs par winu un ihſâ brihdî tu buhſi atkal pilnigâ nenoteiktibâ. Es peedſihwoju ſawadu gadijumu ar weenu no maneem brahļeem ſludinatajeem. Winſch man ſazija: „Kad man ir Deewa Gars, kad baudu Wina klahtbuhtni, tad ſtipri tizu deewluhgſchanai tizibâ. Bet kad man Deewa Gara naw, es ſchaubos,

waj pawiſam ceſpehjamas tahdas leetas un mânâ prahtâ zelas pretrunas." Sinu no paſcha peedſihwojumeem, kas tas ir, un kad dſirdu kahdu runajot preti tam uſſkatam par luhgſchanu, par kuru ſchinîs lekzijâs runaju, tad ſaprotu ļoti labi, kas ir winu gruhtibas. Eſmu beeſchi atradis par neeeſpehjamu apmeerinat ſchahdu ļauſchu prahtus, kamehr wini tik tahlu no Deewa; kaut gan wini to paſchi ļoti labi ſapraſtu beſ kahdeem peerahdijumeem, ja tik wini to buhtu peedſihwojuſchi.

3. Kad **tew** naw Swehta Gara, **tu ļoti peedauſiſees pee teem, kam Winſch ir.** Tu apſchaubiſi winu uſweſchanàs ihſto zehloni. Kad wini juht daudſ wairak nekà tu, tad to tew labpraht gribetos noſaukt par dſihwneeziſkàm juhtam. Tu gribeſi noleegt warbuht winu pateeſigumu, kad wini ſaka, ka wini teeſcham tà juht. Tu ſaziſi: „Neſaprotu, ko darit ar to un to brahli: winſch iſleekas ļoti deewbijigs, bet es neſaprotu winu, domaju, ka winſch ir leelâ mehrâ juhtu zilweks." Tà tu raudſiſi winus noneewat, ihſtenibâ gribedams pats ſewi attaiſnot.

4. Tu tikſi godats lihdſ ar teem wahrda kriſtigajeem, kuri grehkus nenoſchehlo un ir meeſigi. Wini tewi atſihs un zeenis, kà ſaprahtigu un ihſtu kriſtigo. Tu buhſi preezigs eet ar winçem kopâ tadeht, ka eſi ar wineem weenadôs eeſkatôs.

5. Tu ſtipri noruhpeſees par ſanatiſmu. Tikko parahdiſees pamoſchanàs, tu winâs eeraudſiſi ſtipras ſanatiſma ſihmes, tu baidiſees no winàm, waj pat **buhſi taiſni pamoſchanu pretineeks.**

6. Tu **buhſi ļoti uſbudinats par to darbibu, kahda teek leetota pee pamoſchanàm.** Ja kahdi lihdſekli teek peenemti, kuri ir noteikti un teeſchi, tu par teem ſpreediſi, ka tee ir wiſi „jauni", un tu pee wineem peedauſiſees taî mehrâ, zik tew paſcham truhkſt gariguma. Tu newareſi eeraudſit, ka tam tà peenahkas buht. Tu ſtahweſi un ſoboſees par leetojameem lihdſekļeem pee pamoſchanàm, tadeht ka tu eſi tik akls, ka newari redſet winu pareiſibu; bet debeſîs wiſi lihgſmoſees par teem, kà par dwehſeļu glahbſchanas eerotſcheem.

7. Tu buhſi par **kaunu tizibai.** Grehku nenoſchehlotaji daſchreiſ ſlawès tewi, tadeht ka tu eſi wineem tik lihdſigs; daſchreiſ atkal wini ſmeeſees par tewi, tadeht ka tu iſleezees par deewbijigu.

8. **Tu ſinaſi ļoti maſ no Bibeles.**

9. Ja tu mirſi beſ Swehtà Gara, tu kritiſi ellê; par to newar buht nekahdu ſchaubu. Beſ Swehta Gara tu nekad newari tikt ſagatawots preekſch debeſim.

Peeſihmes:

1. Tizigee, kureem naw Sw. Gara, ir tik pat daudſ wainigi, kà grehzineeki, kas nenoſchehlo ſawus grehkus.

2. Wini ir pat wairak wainigi; zik daudſ wairak wineem ir gaiſmas dots, par tik daudſ wairak wini ir wainigi.

3. Wiſas dſihwas dwehſeles wàr apſuhdſet tizigos, kam naw Swehta Gara. Tu neſtrahda preekſch Deewa, un Winam ir teeſibas tewi apſuhdſet. Winſch dewis, ſawu Garu, lai tu waretu Winu ſanemt un ja tew Wina naw, tad Deewam ir teeſibas greeſtees pee tewis un darit tewi atbildigu par wiſeem labeem darbeem, kurus tu buhtu warejis paſtrahdat, kad tew buhtu bijis Sw. Gars. Tu grehko pret debeſim, jo tew wajadſeja pawairot winu laimigos pulkus. Grehzineeki, draudſe un mahzitaji drihkſt tewi apſuhdſet.

4. **Tu taiſni kawè ta Kunga darbu.** Weltigi ſtrahdàs ſludinatajs tewis dehļ. Sludinataji beeſchi waid, puhlas un par welti teek ſagrauſti, raudſidami labu darit tahdâ draudſê, kur naw Deewa Gara. Ja kahdreiſ Swehtais Gars teek iſleets, draudſe winu tuhlin apbehdina un aiſdſen prom. Tahdâ kahrtâ tu ſaiſti ſawa ſludinataja rokas, lauſ wina ſirdi, wina ſpehkus un warbuht tu pat winu nokauji, tadeht ka tu negribi buht pildits ar Sw. Garu.

5. Tu redſi, kadeht tizigam zilwekam wajadſigs Sw. Gars un kahdâ mehrâ zilweks no Wina ir atkarigs. To newar ween deeſgan ſpehzigi attehlot.

6. Nekahrdini Deewu, gaididams uſ Wina Garu, kamehr pats nemaſ nemehģini eemantot Wina klahtbuhtni.

7. **Ja tu domajees eemantojis Sw. Garu, tad tew wajag buht kà behrnam un atdotees Wina ceſpaideem** — tik pat kà gaiſam. Kad Winſch tewi aizina uſ deewluhgſchanu, tad tew wajaga atſtaht wiſu un padotees Wina mihligai wilkſchanai. Beſ ſchaubam tu buhſi ſajutis daſchreiſ ilgoſchanos luhgt par kahdu preekſchmetu, bet tu atturejees, nedariji to tuhlin, un Deews tewi atſtahja. Kad tu gribi, lai Winſch paleek pee tewis, **tad tew wajag padotees Wina maigakajam un weeglakajam mahjeenam**, mahzitees nowehrot, ko Winſch grib, lai tu dari, un padotees gluſchi Wina wadiſchanai.

8. Tizigam zilwekam wajadſetu **labpraht neſt katru upuri, lai bauditu Sw. Gara klahtbuhtni.** Kahdreiſ kahda augſtas kahrtas dama, kura ſauzas par tizigu, ſazija: „Man wajag waj nu atteiktees klauſitees ſcho mahzitaju (wina mineja mahzitaja wahrdu) ſludinot, waj ari man jaatſakas no ſawas jautràs ſabeedribas." Wina atteizas no ſludinaſchanas un aiſgahja. Zik ļoti atſchkiras ſchis atgadijums no ſekoſchà:

Kahda zita dahma, no tahdas pat augſtas kahrtas, dſirdeja reiſ to paſchu mahzitaju ſludinot. Aiſgahjuſi mahjâs wina nolehma atſazitees no ſaweem preekeem un paſauligàm eeraſcham — atlaida leelako daļu ſawu apkalpotaju — mainija ſawas greſnàs drehbes, ekipaſchas, dſihwi un ſarunas, tà ka winas jautree paſauligee draugi winu drihſ labpraht atſtahja, lai wina preezatos ſatikſmê ar Deewu un brihwi pawaditu ſawu laiku labôs darbôs.

9. No fazità tu redſi, **ka teem, kuri eeraduſchi moderno paſauligo dſihwi, wajag buht loti gruhti ee-eet debeſu walſtibâ.** Zik breeſmigi atraſtees tahdâ dſihwê! Kas no wincem war prezatees par Deewa klahtbuhtni?

10. Redſeet, zik gekigi ir tee, kas dſenas eetikt augſtakâs aprindâs, wairodami ſawu mantu, mainidami dſihwes eekahrtu, mebeles u t. t. Tas ir tikpat kà kahpſchana maſta galâ, lai no tureenes tiktu eemeſts juhrâ. Lai atraſtu Deewu, tew wajag nahkt ſemê, ne kahpt uſ augſchu, Deewa tur naw, glaimu pilnajâ lepnajâ augſtmanu dſihwê.

11. Daudſ **wahrda tizigo** tik pat maſ ſin kautko par Swehto Garu, kà ſawâ laikâ Nikademus par jaunpeedſimſchanu. Wini nepaſihſt Swehto Garu un, man bailes, wini warbuht pat naw atgreeſuſchees no grehkeem. Ja kahds runà ar wineem par luhgſchanas Garu, tas atradis, ka tas teem ir tikpat kà algebras formulas. Schahdu tizigo ſtahwoklis ir breeſmigs. Zik ſtipri atſchkiras no wineem apuſtuku dſihwe! Laſi winu dſihwes aprakſtus, laſi winu wehſtules un tu pahrleezinaſees, ka tee bij weenmehr garigi un ſtaigaja katru deenu ar Deewu. Bet zik maſ tagad atrod ſchahdu tizibu! „Kad tas Zilweka Dehls atnahks, waj Winſch gan atradis tizibu wirs ſemes?" Leekat kahdus no ſcheem tizigajeem darbâ pee pamoſchanàm un wini neſinàs, ko ceſahkt, wineem nebuhs energijas, nebuhs praſchanas un wini neatſtahs nekahdu eeſpaidu. **Kad jel tizigee kerſees pee darba, pilditi ar Swehto Garu?**

Ja es waretu redſet ſcho draudſi pilditu ar Sw. Garu, es neprafitu wairak neko, preekſch wiſa ſchi warenà pulka prahtu aiſkuſtinaſchanas. Nepaeetu ne pahris nedelu, kad pamoſchanàs iſplatitos pahr wiſu ſcho pilſehtu.

Tſch. H. Sperdſchena:

Waj tad es eſmu kà juhra, waj kà leela juhras ſiws?

Sprediķis juhrneekeem.

(2. Turpinajums).

III. Tagad es eſmu nokluwis pee ſawa teksta ſirds. Wina treſchà daļa paſtahw eekſch tam, ka **ſchis zilweku peerahdijums pret ta Kunga apceſchanos ar wineem ir loti ſlikts.** Jjabs ſazija: „Waj tad es eſmu kà juhra, waj kà leela juhras ſiws, ka Tu ap mani noleez wakti?" Klauſatees. Pamatot peerahdijumu uſ muhſu newehrtibu ir ſlikta aiſſargaſchanàs, jo maſàm leetinam arween ir wajadſiga wisleelakà eewehroſchana, waj nu tee ir maſi behrni, waj kuſtoni, waj, weenkahrſchi, leetinas. Ja tu buhtu juhra, waj leela juhras ſiws, tad Deews waretu atſtaht tewi weenu. Bet tà ka tu eſi wahjſch, grehzigs radijums, ſpehjigs padarit leelaku launumu, kà juhra, waj leela juhras ſiws, tad tew ari wajadſiga leelaka apſardſiba. Dſihwê zilweki kriht zaur loti maſàm leetam. Zilwekam naw wajadſigs peegreeſt ſawam ſunim tik leelu eewehribu, zik p. peem., odam waj moſkitam, kurſch war eedſelt tad, kad mehs wismaſak to gaidam. Un wispahri maſas leetas praſa wisleelako eewehribu, un tapehz muhſu domas ir nepareiſas, kad mehs ſchehlojamees, ka Deews muhs apſargà, itkà mehs buhtu juhra waj leela juhras ſiws.

Pateeſibâ tomehr, ſcheit naw zilweka, kurſch nelihdſinatos juhrai, waj leelai juhras ſiwij taî ſinâ, ka ari winam ir wajadſiga apſardſiba, kas buhtu pahr winu. Jo zilweka ſirds ir tikpat groſiga un krahpiga kà juhra. Schodeen wina ir tikpat lihdſena, kà ſpogulim lihdſiga juhra, wehja dwehſmas neaiſtikta. Bet tomehr neuſtizatees winai, jo wehl preekſch rihtdeenas ſaules aufchanas juhſu daba war ſahkt bangotees milſigeem kaiſlibu wilneem. Juhs newarat uſtizetees juhrai, tomehr wina ir wairak uſtizibas wehrta nekà juhſu ſirds. Tagad juhs eſat ſcheit, un ak, kahdi labi juhs iſſkatatees, kamehr juhs ſehſchat ſcheit un klauſatees, waj ari kad pazeļatees un dſeedat. Ak mihļee zilweki! Es uſ jums neklauſitos, kad juhs kertos pee juhſu Raditaja ſaimoſchanas, kà to daudſi dara. Kad juhs eſat uſ kuga, luhdſeju zilweku neleelâ ſabeedribâ, zik labi juhs juhtatees! Bet paluhkoſimees uſ jums, kad juhs eſat uſ kraſta, kur groks ir jums wisapkahrt. Sinams, juhrai weegli buht rahmai, kad naw wehja, bet kà pahrmainas okeans, kad ſazeļas wehtra! Tâ ari mehs wiſi eſam loti labi, kad atrodamees tahļu no kahrdinaſchanas, bet kahdi mehs eſam, kad welna kalpi ir ap mums? Tad es baidos, par daudſ beeſchi labàs wehleſchanàs

ir neihſtas kà lehna, wiltiga juhra,
beſ panahkumeem, tukſchas itkà wehjſch.

Warbuht es runaju uſ tahdu no jums, kas ir peedſihwojis breeſmigu pahrmainu. Kahdreiſ juhs wedat zitus pa taiſnibas zeļu, bet tagad juhs welkat winus uſ launu. Agrak juhs peldejat ſem Beteles flagas, bet tagad wezais ugunsjuhras lozis ir tapis par juhſu kapteinu. Juhs atgreeſatees uſ juhſu wezeem zeļeem un palikeet atkal welrgi paſaulei, meeſai un welnam. Juhſu religioſai grehku iſſuhdſeſchanai nebij pamata. A! tahdâ gadijumâ jums newajaga ſazit: „Waj tad es eſmu, kà juhra, waj kà leela juhras ſiws?" jo juhra un leelas juhras ſiwis pelna wairak uſtizibas kà juhs. Juhra naw iſmehrojama; bet kas atteezas uſ jums, juhſu grehki naw iſpehtami. Kas juhſôs eetilpſt, ir gandrihſ nemehrojams: juhſu prahts ſneedſ tahļu un aiſſkar gandrihſ wiſu ko. Zilweka prahts war ſazeltees pret wiſas ſemes Deewu, un tad tiktahļ, ka lihdſigi trakojoſchàm juhras bangam, winſch war draudet iſdſehſt debeſu ſpihdeklus. Kad zilweks atrodas nemeera ſtahwoklî, tad winſch ſawâs domâs trakos tà, itkà winſch gatawotos iſraut debeſu kraſtus un ſalauſit kà weeſuļa auka, elles dſelſs klints. Zilweks

ir breesmigs grehku noslehpums, kad winsch ir atstahts sawâ walâ. Juhs newareet ismehrot wina lepnumu, nedz issmelt wina nekaunibu. Eedsikinajatees wina prahtâ un juhs atradisees neskaitamu daudsumu rahpuku — leelus un masus swehrus. Jo wisadu schkiru grehki un kaunumi wairojas winâ kà juhras siwis. Tadehl nesakeet: „Waj tad es esmu kà juhra, waj kà leela juhras siws, ka Tu ap mani noleez wakti?" jo tas Kungs war atbildet: „Juhs wareet usnemt kaunumu wairak kà juhra, un juhs eseet gruhtaki waldami kà leela juhras siws."

Tagad eeschu tahlak un rahdischu, ka sawas kaunàs dabas dehl **mehs esam tapuschi lihdsigi juhrai**. Ta ir taisniba ais daudz eemesleem. Wispirms, **juhra ir nemeeriga, un tikpat nemeeriga ir muhsu daba.** Besdeewigee lihdsinajas eekustinatai juhrai, kas newar nostahtees, un winas wilni ismet duhnas un dubłus. Jums newajag eet tahlu meklet sirdis, kuras weenmehr ir ustrauktas, weenmehr meklè meeru un neatrod winu. Wini nepasihst Kristu, un kamehr neeepasihsees ar Winu, wini newar apmeerinatees. Wini weenmehr kautko meklè, ko paschi nesin. Wini skreen papreekssch us weenu pusi, tad us otru, bet nekad nesekò pareiseem aisrahdijumeem. Kad wini domà, tad nekahds labums neisnahk no winu domam. Winu uhdeni ismet — ko? pehrles un koraļus? ne — „duhnas un dubłus." Es neisskaidroschu schos wahrdus. Kas ir bijis schahdu nemeerigu radijumu sabeedribâ, tas labi sin, zik wineem war buht netihras mutes. Wini iswerd daudz ko sliktaku kà dubłus un netihrumus, kad wini ir usbudinati. Ak, nesakeet, waj tad es esmu kà juhra, waj leela juhras siws?" Jums jadoma par sewi, ka esat tikpat nemeerigi, kà walsiws, kad harpuns winu ir eewainojis, un tikpat nemeerigi kà juhra, kad wehtra sakustina pat winas dsiłakos dsiłumus.

Otramkahrtam, mehs teiksim, ka **juhra war buht trakojoscha un breesmiga, bet tahdi pat war buht besdeewigi laudis.** Kad zilweks iseet no sewis, kahds meschonigs swehrs winsch war buht! Kontinenta apdsihwotajs skatas us juhru, kad ta parahda sawu wislabako usweschanos, un saka: „Es nemaz nestomitos, kad man liktu preekschâ pazełotees pa juhru. Laikam gan łoti patihkami braukt ar kugi pa tahdu spogulim lihdsigu uhdens lihmeni! Es pat juhtu, ka no manis isnahktu kreetns juhrneeks." Bet lai winsch paskatas us to paschu okeanu zitâ laikâ. Kur tagad ir spoguła juhra? Kur ir tee lehnee wilnischi, kuri, likas, baidijas aiseet par daudz tahlu us slihpo smilschu krastu? Okeans krahz, trako un plosas. Atlantijas okeans ir breesmigs wehtras laikâ. Bet waj juhs esat kahdreiz redsejuschi wehtru zilweka dabâ? Tas tad ir breesmigs skats, tahds skats, kas speesch labwehligas azis raudat. Un zik nelaimigs preekschmets ir zilweks ar apmulkojoschu dsehreenu sewi! Winsch bij tik peeklahjigs zilweks, ar kuru katrs weens waretu parunatees. Bet luhk, dsehreens winu uswareja, welns eesehdàs paschâ kugi, un juhs darisees slikti, ja dosees wingm wisplaschako kajiti. Tas pats ir taisniba, runajot par kaislibam. Atteezotees us dusmigeem laudim muhsu padoms buhtu tahds: „Neejeet juhrâ wehtras laikâ un nestrihdatees ar zilweku, kursch ir eekarsts." Juhs nesineet, ko winsch war padarit, un winsch pats ari to nesin. Tahds zilweks pats buhs apbehdinats, kad buhs skaidrâ prahtâ, jeb apmeerinasees. Bet taî laikâ, kad wehtra turpinas, winsch ne par ko nebehdà: winam ir wiss weenalga. Wina azis met sibenus, seja winam tumscha kà wehtra, mute puto un mehle trako. Schaî gadijumâ „juhra krahz un sakustina wisu, kas winâ atrodas." Kad juhs juhteet, ka tas Kungs juhs sawalda, tad neprasseet: waj tad es esmu kà juhra, waj kà leela juhras siws? jo juhsu paschu sirds war atbildet: „es waru buht breesmigaks kà pate juhra."

Padomajeet wehl par to, zik **juhra ir nepildama.** Wina isgrausch un isskalo semes gabalus, aprihdama tuhkstoscheem tonnu*) klintis un akmenus, bet naw pilna. „Wisas upes tek us juhru, un tomehr juhra netop pilnaka." Milsigi spaneeschu kugi nogrima ar tuhkstoscheem selta un sudraba naudas, bet juhra nemaz netapa zaur to bagataka. Daschreiz breesmigâ naktî muhsu juhras krasti ir apklahti bojâ gahjuschu kugu atleekam, un simteem dsihwibu pasuhd, bet rijigais dsiłums nekad naw pildams. Juhra ir rijiga, wina war apriht weselu floti un pehz tam atkal atplehst sawu rihkli, lai dabutu wehl wairak. Waj naw taisniba, daudz zilweki ir tikpat nepildami kà juhra? Ja juhs wineem dodeet pus pasauli, wini raud ari pehz otras puses, un ja wineem buhtu wisa semes lode, tad wini steeptos pehz swaigsnem. Zilweka dwehsele nekad neapmeerinasees saldâ peetizibâ, kamehr Deews winu nepeepildìs pats ar Sewi. Ak, zilweks! Taws liktens bes pateesas tizibas pastahw muhschigâ salkschanâ un slahpschanâ, bes ka taptu apmeerinats, waj, lihdsigi juhrai, kuhsaschanâ un putoschanâ, nesinot kapehz un preekssch ka.

(Turpmak beigas).

Dschona Benjena:

Pahrpilniga schehlastiba preekssch ta leelakà starp grehzineekeem

jeb

ihss atstahsts par leelo Deewa schehlastibu eekssch Kristus pee Wina nabaga kalpa Dschona Benjena.

(5. Turpinajums).

44. Ap scho laiku es dabuju daschas ateistu grahmatas, kuras bij isdotas no dascheem muhsu tauteescheem.

*) Tonna — smaguma mehrs — 60 pudi; ogłu — 62 p.

Ateistu grahmatas un luhgschana kà winas lasit.

Schis grahmatas tika loti zeenitas no daschem wezeem wahrda kristigajeem; daschas no winàm es lasiju, bet nebiju spehjigs taisit par winàm kahdu spreedumu. Tadehl lasot winas un pahrdomajot (atrasdams sewi par nespehjigu spreest), es sahku sirsnigi Deewu luhgt sekoschi: „Ak Kungs, es esmu mulkis un nespehjigs atschkirt pateesibu no maldibas. Kungs, neatstahj mani manâ paschà aklibâ, lai es peenemtu waj atmestu schos mahzibu. Ja wina ir no Deewa, nelauj man winu atmest; ja wina nav no Deewa, nelauj man winai peekrist. Kungs, es noleeku sawu dwehseli schaî leetâ tikai pee Tawàm kahjam, nelauj man kluht peewiltam, es Tewi pasemigi luhdsu." Man bij weens deewbijigs labs draugs schaî laikâ, un tas bij tas nabaga wihrs, par kuru es runaju agrak (29); bet schaî laikâ winsch tapa par loti welnischkigu ateistu peekriteju un nodewàs wiseem netikumeem, sewischki neschkihstibai. Winsch noleedsa Deewu, engelus, garu un mehjas tikai par katru paskaidrojumu us labu; kad es puhlejos pamahzit winu par wina launumu, winsch smehjas tikai wehl wairak un teiza, ka winsch esot gahjis zaur wisàm religijam un nu tikai esot usgahjis to ihsto. Winsch man ari sazija, ka ihsâ laikâ es redseschot wisus tizigos peegreeschotees atteistu mahzibam. Tadehl atstahjot schis nolahdetàs mahzibas, es atstahju ari winu un kluwu pret winu tikpat sweschs, zik agrak es biju draudsigs.

Mans kristigais beedris top par welnischkigu ateistu peekriteju.

45. Un netikai schis zilweks ween bij man par kahrdinaschanu, bet tà ka mans darbs bij us laukeem, tad es sastapu wairak zilwekus, kuri, lai gan eepreeksch stingri religijas peekriteji, tomehr ari bij aisrauti zaur schim ateistu grahmatam. Wini sarunajas ar mani un sauza mani par bauslibneeku un tumschu zilweku, domadami, ka wini esot sasneeguschi pilnibu un warot darit, ko grib, pee tam nemaz negrehkodami. Ak, schis kahrdinaschanas bij taisni preeksch manas meesas, jo es biju tikai jauns zilweks, manas dabas attihstibas sahkumâ. Bet Deews, kursch, kà es zereju, bij nolehmis mani preeksch labakàm leetam, tureja mani bijaschanâ pret Wina wahrdu un nekahwa man peenemt schis nolahdamàs mahzibas. Un slawets lai ir Deews, ka winsch lika manâ sirdî, kleegt us Winu pehz wadibas un sargaschanas, tadehl ka es neustizejos pats sawai gudribai. No ta laika sahkot es esmu redsejis schis luhgschanas panahkumus, jo Winsch mani pasargaja ne tikai no ateistu maldibam, bet no tàm ari, kas radàs wehlakâ laikâ. Bibele taîs deenâs tapa man jo dahrga.

46. Tagad es sahku skatitees Bibelê **ar jaunàm azîm** un lasiju kà wehl nekad eepreeksch, sewischki apustuka Pawila grahmatas bij man saldas un patihkumas; un teescham, es tad nekad nebiju bes Bibeles, waj nu winu lasiju, waj pahrdomaju, un wehl weenmehr sauzu us Deewu, ka es waretu sinat pateesibu un zelu us debesim un godibu.

47. Un turpinot lasit es usgahju to weetu: „Zaur to Garu zitam top dots runat no gudribas, zitam runat no atsihschanas — pehz ta pascha Gara, zitam tiziba, u. t. t. 1. Kor. 12. Un kaut gan, kà es pehz tam redseju, zaur scho Raksta weetu Sw. Gars domà sewischkas leetas, bet pahr mani toreis nahza ta pahrleeziba, ka man ir wajadsigas parastas leetas, proti ta sapraschana un gudriba, kura bij ziteem tizigajeem. Par scho wahrdu es pahrdomaju un newareju saprast, ko darit, sewischki schis wahrds „tiziba" speeda mani us to, jo newareju zitadi, ka jautat daschreis, waj mas man ir tiziba waj ne, bet es biju preti domam, ka man naw tizibas, jo ja es tà spreestu, domaju, tad man wajadsetu turet sewi par pawisam atmetamu.

(Turpmak wehl).

No Peterburgas.

Jau wairak nedelas, ka Ewangelija Namâ, Peterburgâ, eesahktas ikdeenischkas luhgschanas sapulzes pehz garigas pamoschanas Peterburgâ, Maskawâ un pa wisu Kreewiju. Schis luhgschanu sapulzes noteek katru deenu, diwreis deenâ, pulksten 10 rihtâ un 8 wakarâ. Tizigee ir sapratuschi, ka luhgschana ir tas leelakais spehks garigâ darbâ. Gandrihs wisas luhgschanas ir apmehram schahdas, jeb schahdâ garâ: „Господи, пробуди Петербургъ и начни съ меня!" (Kungs, pamodini Peterburgu un eesahz ar mani.) Jeb atkal: „Боже, пробуди Россію и начни съ меня!" (Ak Deews, pamodini Kreewiju un eesahz ar mani.) Top ari daudz luhgts par wiseem tizigajeem, lai Deews dotu dedsibu un peepilditu ar Swehtu Garu, un ari daudz top luhgts pehz Kristus atnahkschanas ar sirmà apustuka Jahna wahrdeem: „Teescham nahz, Kungs Jesu." (Par. 22:20.) Schis luhgschanas sapulzes ir loti weenkahrschas un daudz weetas top dotas Deewa Garam. Br. Fetlers, par peemehru, sazija kahdâ sapulzê: „Kas mums ihpaschi dara schis luhgschanas sapulzes dahrgas, ir tas apstahklis, ka te mas mehs gaidam no zilweka. Juhs esat daudz paraduschi nahkt us sapulzi waj deewkalpojumu, lai mani waj kahdu zitu sludinataju redsetu un dsirdetu; bet tagad mehs sanahkam bes ka gaiditu ko no zilweka, bet lai weenkahrschi un sirsnigi luhgtu Deewu un gaiditu wisu no ta Kunga." Tapehz ari schinîs luhgschanas sapulzês netop ne daudz dseedats, nedz spredikots. „Ja nahkam us luhgschanas sapulzi, tad lai nahkam luhgt", sazija F. Ari wairak top lasiti Sw. Raksti, pa nodalai, starp katru zelu lozischanu, kur klahtesoschee katrs pa pantinai lasa skani preekschâ; isskaidrots gandrihs netop nemaz, bet atkal top loziti zeli jaunâ luhgschanâ. Jau tiktahl schis sapulzes ir bijuschas par leelu swehtibu, kà pascheem tizigajeem, tà ari teem, par kureem tapa luhgts. Peerahdas, ka Deewa Gars strahdâ, ja us Winu gaida un

ir gatawi buht no Wina atkarigeem. Tà kahdai inteligentai jaunawai, kas nupat nobeidſ 8 klaſi gimnaſijâ, kahda generaleete praſijuſi: „Kapehz gan juhs gribeet peebeedrotees Ewangelija Nama draudſei, un nepalikt tur, kur juhſu wezaki?“ Jaunà tiztgà mahſſa padomajuſi un nopeetni atbildejuſi: „Redſat, kad Peteris bija zeetumâ, un no engeļa tapà iſweſts, tad winſch dabiſki dewàs taiſni uſ to namu, kur bija ſapulzejuſchees tizigi, kas par winu Deewu luhdſa; tà ari es newaru zitadi, ka eet uſ Ewangelija Namu, tapehz, ka es ſinu, ka tajâs ſapulzês par mani Deewu luhdſ.“ Nahkoſchâ ſwehtdeenâ pehz ſchîs ſarunas, wakara ewangeliſazijas ſapulzê, tapa daudſ Deews luhgts, ari koris bija pirms ſapulzes ſanahzis kopâ luhgſchanâ, un lai gan W. Fetlers wehl nebija pat ſprediki ſazijis, bet gan tikai kahdas ihſas peeſihmes, paſkubinadams atgreeſtees no grehkeem, tomehr, kad laudis tapa uſaizinati iſnahkt preekſchâ, kas wehlas atſtaht grehzigu dſihwi un uſſahkt ſtaigat pakaļ Kriſtum, tad labs pulks wihru un ſeewu iſnahza preekſchâ; ſtarp teem kahds jauneklis, realſkolas wezakàs klaſes ſkolens, kas ļoti nopeetni iſſazija ſawu wehleſchanos atdotees Kriſtum. Pehz beigam peenahk augſchmineta jaunawa, gimnaſiſte un ſaka: „Sinat, mans brahlis ſchodeen atgreeſàs!“ Iſrahdijàs, ka tas realſkolneeks bij winas wezakais brahlis, netizigs, kurſch ſaweem wezakeem un mahſai bij darijis daudſ raiſes, bet tagad tas Kungs zaur luhgſchanam beidſot eemantojis wina ſirdi. Drihſ pehz Peterburgas luhgſchanas ſapulzem pehz pamoſchanas tahdas pat kaſru wakaru eerihkotas Golgatas Namâ, Rigâ, kur daudſ un ar ſwehtibu top luhgts. Tihdſ ar to, paſkubinajam wiſas draudſes un tizigos pulzetees luhgſchanâs, waj nu pa mahjam, waj baſnizâ, jo „Redſi, ſaka tas Kungs, Es nahku drihſ! Un Mana alga ar Manim, atmakſat ikweenam, kahds buhs bijis wina darbs.“

Dawids.

Sch. Kalnina:

Wehl newar. . .

Wehl newar meerâ palikt,
Wehl newar zihnu beigt,
Wehl newar rokas ſalikt
Un ſaldâ duſâ ſteigt.

Wehl launums ſirdî tawâ
Naw pilnam uſwarets . . .
Wehl newar liktees meerâ,
Tihdſ tas naw iſdeldets!

Wehl paſaulê daudſ laudis,
Kam ſirdî tumſiba . . .
Kad tee reiſ gaiſmu baudîs,
Kad nahks tee dſihwibâ?

Tee newar muhſchàm paſtaſt — Teem jatop peſtiteem!
Brahl, leez to ſewim ſajuſt
Un palihgâ nahz teem!

Wehl newar liktees dufet,
Wehl newar darbu beigt,
Wehl newar ſirdis klauſet
Un padarits wiſs ir teikt.

Sch. Kalnina:

Ja gribi dſihwot dſihwi ihſtu —
No leekeem mehrkeem atſakees;
Ja gribi turet ſirdi ſchkihſtu,
Tad gluſchi Jeſum atdodees.

Swaru kauſs.

Garigee un ſadſihwes jautajumi, apſtatiti no kriſtiga redſes ſtahwokļa.

Profeſora Heurija Drumonda:

Dabiſkais likums garigâ paſaulê.

Iſ angļu walodas tulkojuſe Melanija.

(5. Turpinajums.)

Wiſi zilweki, kas iſturas pret ſewi apſinigi, ſin, ka ſchi teeſiſme laiduſe dſiļas un ſpehzigas ſaknes winu dabâ. Teologiſki tas teek iſſkaidrots ka wilſchana, ka teeſiſme uſ grehku. Bibeles uſſkats ir, ka zilweks ir dſemdinats noſeedſibâ un eenemts grehkôs. Un peedſihwojumi apſtiprina, ka winſch pats grims wehl dſiļak grehkâ un noſeedſibâ beſ maſakàm puhlem no ſawas puſes, gluſchi neapſinigi, wisdabigakà kahrtâ, ja winſch ſewi atlauſees dſihwes ſtraumei beſ pretim tureſchanàs. Uſ ſchi pamata Bibele ſaka, ka kaunee paſudis. Wini wehl naw paſuduſchi, bet jau ir uſ droſchakà zeļa preti paſuſchanai. Wini ahtri eet uſ leju. Schkehrſchļu nekahdu naw. Dabigàm teeſiſmem ir dota pilna waļa, un kaut gan upuri paſchi warbuht nemaſ neapſinas, kas ar wineem noteek, tomehr katram weenam, kas nowehro ſchîs parahdibas dabigàs ſekas, ir ſkaidri redſams, ka iſnahkums buhs nahwe. Kad mehs redſam zilweku krihtam no peekta ſtahwa, mehs ſakam, ka winſch ir paſudis. Mehs to ſakam, eekam winſch nokriht ſemê, jo eemeſls, kurſch winam lika kriſt weenu pehdu, neiſbehgami liks winam kriſt nahkoſchàs 80—90 pehdas. Tà tad winſch ir beigts jeb paſudis jau no paſcha ſahkuma. Teeſiſme uſ grehku zilweka dwehſelê darbojas gluſchi tàpat. Pamaſam, ar peenemdamos ahtrumu wina welk zilweku tahlak un tahlak no Deewa un taiſnibas, lihdſ winſch, zaur dabiga likuma ſpehku, nonahk weenaldſigas dſihwes ellê.

Schi mahziba naw maſak ſkaidra zaur analogiju. Neatkarigi pat no degenerazijas likuma, neatkarigi no grimſchanas uſ leju, katrâ dſihwâ organiſmâ ir nahwes likums. Mehs eſam raduſchi domat, ka daba ir pilna dſihwibas. Pateeſibâ wina ir pilna nahwes. Newar teikt, ka preekſch ſtahda dabigi ir — dſihwot. Apluhko uſmanigi wina dabu un tew buhs japeekriht, ka wina dabiga teeſiſme ir — mirt.

Winſch teek paſargats no nahwes tikai zaur kahdu neilgi paſtahwoſchu ihpaſchibu, kura winam dod nepaſtahwigu waru par dabas elementeem, — dod winam eeſpehju uſ ihſu laiku iſleetot leetu, ſaules gaiſmu un gaiſu. Atnem ſcho nepaſtahwigo dahwanu uſ brihdi, un tuhlin parahdiſees ſtahda ihſtà daba. Uſwaras weetâ par dabu winſch pats teek uſwarets. Tàs paſchas leetas, kuras, likas, weizinaja wina augſchanu un ſkaiſtumu, greeſchas tagad pret winu, kaitè winam un nowed winu nahwê. Saule, kura winu ſildija, leek winam nokalſt; gaiſs un leetus, kuri winu baroja, ſekmè wina puhſchanu. Taiſni tee ſpehki, kurus mehs turejam par dſihwibas ſpehkeem, — kad winus uſmanigi apluhko, iſrahdas pateeſibâ par nahwes neſejeem.

Schis likums, kuram ir nopihne preekſch wiſas ſtahdu walſts, atteezas ari uſ dſihwneekeem un zilweku. Gaiſs naw dſihwiba, bet iſnihziba, un pee tam tahdâ mehrâ, ka weenigais lihdſeklis atſargat nedſihwu preekſchmetu no iſnihkſchanas ir — atturet no wina gaiſu. Dſihwiba tikai attura uſ kahdu laiku ſchos poſtoſchos ſpehkus, wina ir pehz weena no wiſpareiſakeem dſihwibas apſihmejumeem, kahdi mums ir bijuſchi: „nahwei pretſtrahdajoſchu ſpehku kopſuma.“

Garigà dſihwiba tàpat ari ir grehkam pretſtrahdajoſcho ſpehku kopſuma. Dwehſeles atmoſſera ir — deeniſchkee pahrbaudijumi, apſtahkli un paſaules kahrdinaſchanas. Un tà, kà tikai dſihwiba dod ſtahdam waru iſleetot dabas elementus, kuri zitadi padotu winu ſawai warai, tà ari tikai garigà dſihwiba dod dwehſelei ſpehkus iſleetot ſew par labu kahrdinaſchanas un pahrbaudijumus, kuri beſ ta iſpoſtitu dwehſeli. Kà mehs iſbehgſim no poſta, ja mehs atſakamees iſleetot ſchos ſpehkus, ar ziteem wahrdeem ſakot, ja mehs par teem nebehdaſim?

Schis poſtiſchanas darbs, eewehrojeet, noteek gluſchi neatkarigi no Deewa ſpreeduma par grehku. Deewa ſpreedums par grehku ir zita, wehl breeſmigaka leeta, no kuras nahwe ir tikai kahda daļa. Nahwe ir kautkas pats par ſewi, kuru mehs kàram nemt un iſpehtit atſewiſchki; ka pehz gluſchi dabigeem likumeem dwehſele, kas ir atſtahta pate ſew, neapſargata, neiſkopta, neiſglahbta, zaur ſawu dabu top nahwei par upuri. Dwehſelei, kas grehko, „tai buhs mirt.“ Winai jamirſt ne tapehz, ka Deews dod par winu nahwes ſpreedumu, bet tapehz ka wina newar nemirt. Wina naw eewehrojuſe tos noteikumus, kuri attura nahwi, un mira jau no paſcha ſahkuma. Sods guļ winas paſchas dabâ un ſoda ſpreedums teek pamaſam iſpildits pa wiſu dſihwes laiku ar breeſmigu likuma taiſnibu.

Mehdſ domat, ka garigas pateeſibas ir ahrpus paraſtàs lauſchu ſapraſchanas. Schis jautajeens wismaſ ir iſnehmums. Winſch ir tikpat pateeſs dabigâ kà garigâ paſaulê. Ja uſ zilweku nedara nekahdu eeſpaidu apſina, ka Deews peemeklès wina noſeegumus, winſch tomehr newar palikt neredſejis, ka daba winam atreebſees. Waj mehs wiſi neſinam, ko tas noſihmè — tapt ſoditam no dabas par nepaklauſiſchanu winai? Mehs luhkojamees ſlimnizàs, zeetumòs, ahrprahtigo eeſtahdès un wiſur mehs redſam, kà **daba nokahrto rehkinus ar grehku.** Un mehs ſinam tur luhkodamees, ka pat ja neweens teeſneſis neſehdetu uſ trona debeſîs, tad tomehr teeſa noriſinàs ſcheit, kur nepeeluhdſamà daba ſkani kleedſ pehz taiſnibas un iſwed ſawus bahrgos ſpreedumus par pahrkahpteem likumeem.

(Turpmak wehl).

D. Legſdiņa:

Peetiziba.

Neſkatees, kà ſemneezinſch
Brihſcheem nopuhlejees ſlaigâ,
Tomehr meerigs juhtàs winſch —
Laime, preeks tam ſtaro waigâ.
Winam neſkauſch kungu galds,
Apklahts ehdeeneem it dahrgeem;
Tahdam ari ruhkſtums ſalds,
Kuram engeli par ſargeem.
Kadehl welti behdatees,
Ruhpem, raiſem atkaut waku?
Kamehr dſihwo wezais Deews,
Dos Winſch manim manu daku!

Starptautiſka Bibeles ſtudija.

Pehz paraugeem iſſtrahdajuſe Melanija Fetler.

16. junijâ. **1. Moſ. 47:1—12.**

Jekabs Waraus preekſchâ.

Selta tekſts: Mehs ſinam, ka teem, kas mihlè Deewu, wiſas leetas par labu nahk. — Rom. 8:28.

I. Tehws un dehls. Jaſepa un Jekaba ſaſtapſchanàs ir ſkaiſts peemehrs no tàs mihleſtibas, kahdai jabuht ſtarp tehwu un dehlu. Jaſeps parahdija ſewi kà ihſtu dehlu. Gan pehz Waraus leelakais wiſâ Egiptê, bet winſch negaida, kamehr tehws atnahk pee wina: winſch ſteidſas winam preti. Winſch godà ſawu tehwu, — Zeeniſchana un mihleſtiba pret wezakeem ir parahds, kuru behrni nekad newar ſpeht nomakſat. Jekabs parahdija ſewi kà mihlejoſchu tehwu. Pa wiſeem teem gadeem Egiptê Jaſeps nebija ſaudejis ſawu weetu tehwa ſirdî. Pat behrni, kuri dſihwo grehkôs, neteek nekad peemirſti no ſaweem wezakeem; winu wahrdi warbuht neteek atklahti daudſinati, bet katrâ luhgſchanâ wini teek peemineti. Kad weenaldſigi, paſchmihligi behrni atgreeſchas pee Jeſus, tad wezaki war meerigi mirt, kà to ari ſazija Jekabs, kad winſch bija redſejis ſawu dehlu Jaſepu laimigu.

II. Nizinata nodarboſchanàs. Pehz ſaſtapſchanàs ar tehwu, Jaſeps kehràs pee ebreju nokahrtoſchanas Goſenê. Jaſeps iſwehlejàs ſcho weetu labo ganibu dehl, kas wineem bija wajadſigas preekſch winu lopeem. Goſene bija ari wairak nomaļus, un ebrejeem tur nedraudeja ſajaukſchanàs ar egipteeſcheem; wini ari pehdejeem bij maſak zelâ, jo ganus tee tureja par teem ſemakeem laudim. — Zik geligi un launi nizinat kahdu nodarboſchanos! Senôs laikôs katrs paſemigaks darbs tika apſmeets. Weens no Kriſtus leelakeem nopelneem ir tas, ka Winſch eeſwehtija darbu. Katra godiga nodarboſchanàs pelna zeenibu, tadehl ka Kriſtus pats ſtrahdaja kà galdneeks.

III. Jekaba ſwehtiba. Jaſeps nekaunejàs ſawu weenkahrſcho tehwu weſt pat pee augſtà waldneeka. Aiſkuſtinoſcha bija wezà patriarcha un Egiptes kehnina ſatikſchanàs. Neſlatotees uſ Waraus augſto ſtahwokli, Jekabs bija pahraks par winu: „Jekabs ſwehtija Warau.“ Rakſturs ſwer wairak kà ſtahwoklis, un newilus ſtahwoklis paſemojas rakſtura preekſchâ. Par peem. „Erodus bijàs Jahni“ — waldneeks trihzeja zeetumneeka preekſchà. Mehs ari redſam, ka deewbijigs zilweks war weenmehr dot ſwehtibu. „Sudraba un ſelta man naw,“ ſazija Peteris, bet winam un Jahnim bija kautkas labaks: zeribas, droſchibas un weſelibas ſwehtibas. Naw wajadſigs buht bagatam waj leelam, lai waretu buht paſaulè par ſwehtibu — wajadſigs tikai buht pateeſi deewbijigam.

IV. Jekaba dſihwes wakars. Pehz wiſàm wehtram un nemeera Jekabs ſawus atlikuſchos gadus wareja pawadit meerà, eepreezinats zaur ſawu behrnu, ſewiſchki Jaſepa mihleſtibu. Winſch pats bija kà ſelts, kaufets ugunszeplî. Ar pilnu teeſibu par winu war ſazit muhſu ſelta tekſtu.

(Ihſumà war peemetinat kahdus wahrdus par Jekaba nn Jaſepa nahwi).

Peemehri: 1. Kahdu deenu uſ arkibiſkapa Tillotſona (Anglijâ) atnahza wezs wihrs no laukeem, peeſwanija un wehlejàs tiktees ar Jahni Tillotſonu. Sulainis gribeja aiſdſit winu, tadehł ka winſch tik weenkahrſchi praſija pehz wina augſtà kunga, te arkibiſkaps pats peepeſchi eeraudſija ſawu apmekletaju, noſkrehja pa trepem, apkampa winu wiſu zilweku preekſchâ un iſſauzàs pateeſà preekà: „Tas jau ir mans mihłais tehws!“

2. Slawenais rabis Akiba reiſ pehz tahła zełojuma ſteidſas ſaſneegt kahdu ſahdſchu, kur winſch zereja atraſt naktsmahjas. Bet ſahdſchas łaudis nebija weeſmihligi un winu neuſnehma. Winſch bija ſpeeſts pawadit nakti meſchâ un apmeerinajas ſazidams: „Deews labi dar' ko daridams.“ Winam bija lihdſ wehjlukturs gailis un ehſelis. Spehzigs wehja gruhdeens peepeſchi iſdſehſa wehjlukturi. „Deews labi dar' ko daridams“, ſazija atkal rabis un turpinaja ſawu zełu taustidamees pa tumſu. Peepeſchi lapſa iſlihda no beeſumeem un nolaupija wina gaili. Tad lauwa uſkrita un ſaplosija ehſeli. Uſ wiſu rabis Akiba tik ſazija: „Deews labi dar' ko daridams.“

No rihta winſch gahja atkal ſahdſchâ, bet kahdas breeſmas winſch tur eeraudſija. Wiſi zilweki bija apkauti no kahda laupitaju bara. Buhtu winſch palizis ſahdſchâ, tas pats liktens buhtu winam par daku bijis. Ari ja wehjlukturs nebuhtu iſdſiſis, waj ja gailis buhtu eedſeedajees, waj ehſelis eebłahwees, laupitaji buhtu winu pawanijuſchi un nokawuſchi. Pateeſi, Deews labi darija, ko bija darijis.

---

23. junijâ. **Amoſa 6:1—8.**

Grehka apſtulbinoſchà peewilziba.

Selta tekſts: Meklejat labu un ne launu, lai juhs dſihwojat. — Am. 5:14.

I. Neihſta droſchiba. Beedinajums muhſu lekzijâ ir galwenâ kahrtâ wehrſts pret Iſraeła waldneekeem un wadoneem. Wini dſihwoja beſbehdigi, itkà nelaime nekad newaretu nahkt par wineem. Wini pałahwas uſ laizigu mantu un meeſigu ſpehku, bet bagatiba un karaſpehks newar atturet nelaimes deenu. Deews ir taiſns Walditajs, un grehka nopelns ir ſods. Mums jaturas pee Deewa; Winſch ir weenigà droſchiba. Waidi pàr teem, kas droſchi dſihwo, kriht ari uſ wiſeem teem, kas nepeedalas zihnâ pret grehku un launumu, bet dſihwo un gahdà tikai preekſch ſewis.

II. Tautas poſts. Kamehr Iſraeła tauta leelijas ar ſawu uſplaukſchanu un bagatibu, Amos eeraudſija winas pahrmehrigâ greſnibâ un dſerſchanâ. Iſraeła kriſchanu. Greſniba un dſerſchana ir katras tautas nahwigakee eenaidneeki. Wini iſſuhz łauſchu ſpehkus. Hanibała armija gahja uſwarâ zaur Alpu ledu un ſneegu un turpmakàm gruhtibam, bet Kapuas greſniba padarija kareiwus par mihkſtuleem un gahſa winus. Muhſu femê ari daudſ teek dſerts, un tas bremſe winas uſ preekſchu eeſchanu Tauta, kura peekopj mihkſtulibu un dſerſchanu, nekad newar buht leela tauta.

III. Atmeſts beedinajums. Ka grehks ir tautas ihſtais eenaidneeks, un ka laizīga ſelſchana neſpehj no ta glahbt, bija gaiſchi redſams no zitu tautu wehſtures, kuru liktenim Iſraels bija par leezineeku. Kalne, Amata un Gada to peerahdija. Ja Iſraels turpinaja peekopt greſnibu un dſerſchanu un krita poſtâ, wini neweenu newareja wainot, kà tikai ſewi, jo beedinati wini tika. Tas pats beedinajums atkahrtojas preekſch mums pee Perſijas, Greekijas un Romas ſakriſchanas. Lai mehs paſchi atturamees un peeleekam wiſus ſpehkus atturet ar Deewa palihgu muhſu tautu no ta, kas winu war weſt pee galigas bojâ eeſchanas.

IV. Gariga akliba. Iſraeła warenee likas bubt gluſchi akli pret draudoſchàm breeſmam: no ahreenes Aſirija, no eekſcheenes — tautas grehks. Tikai Amos, zilweks ar ſchkihſtu ſirdi un ſwehtu dſihwi, to wareja redſet, bet ne tee, kas bija eegrimuſchi lepnibâ un wahłajas pa ſawàm gultàm. Grehks weenmehr ir akls. Winſch ſaka: meers un droſchiba, kad galejs poſts uſ ſleegſchna. Sewiſchki dſehraji paſaudè wiſas juhtas un prahtu. „Swehtigi ir tee ſirdsſchkihſtee, jo tee Deewu redſès.“

Peemehri: 1. Kina ir bewuſi wiſai paſaulei atturibas peemehru zaur ſtingro uſſtahſchanos pret opijumu, kuru wina zenſchas iſſkauſt no ſawas ſemes, kaut gan materialâ ſinâ zaur to zełas milſigi ſaudejumi.

2. Kahds zełotajs jautaja egipteeſchu augſtas kahrtas damai, kà wina pawadot laiku. „Es ſehſchu uſ ſchi ſofa,“ wina atbildeja, „un kad eſmu noguruſe, tad aiſeju un ſehſchu uſ ta otrà.“

3. Kolumbijas uniwerſitatê (Amerikâ walda tas uſſkats ka tabakas ſmehkeſchana un gara darbiba nekahdi neſaſkan, un tadehł tur ir aiſleegts ſmehket wiſâs lekziju ſahlês, laboratorijâs, koridorôs un uſ trepem katrâ ehkâ, kura top leetota preekſch gara nodarbinaſchanas.

4. Kahds generals gribeja iſmehginat alkohola berigumu pee gruhta darba. Weenâ no tahłajeem gahjeeneem, kurſch aiſnehma wairak nedeļas, winſch eedalija ſawus ſaldatus trihs dałâs. Pirmai dałai winſch lika dot katru deenu druſku degwihna, otrai — alu, un treſchai — weenigi uhdeni dſerſchanai. No ſahkuma degwihna partija gahja preezigi wiſeem pa preekſchu. Bet nebija nezik ilgi, kad wini ſahka palikt atpakał un alus dſehraji eenehma pirmo weetu. Bet beidſot uhdens dſehraji, kas gahja mehreneem, noteikteem ſoļeem aiſgahja garam degwihna dſehrajeem, tad alus dſehrajeem un aiſſneedſa mehrki jau ilgi preeeſch wineem wiſeem.

---

30. junijâ.

Atkahrtojums.

Selta tekſts: Schi pati ir ta uſwareſchana, kas pasauli uſwar, proti, muhſu tiziba. 1. Jahn. 5:4.

Schi zeturkſchņa lekzijas apņem apm. 54 gadus, ſahkot no 1760 g. pr. Kr. Galwenâ kahrtâ winas groſas ap Jaſepu, ne maſak kà 8 lekz. runà par winu. 4 lekzijas ir par Jekabu. Jaſeps ir weena no eewehrojamakàm Kriſtus preekſchbildem wiſâ Wezâ Deribâ. Intreſanti buhtu iſņemot zauri lekzijas aiſrahdit, kahdâ ſinâ Jaſeps bij Kriſtus preekſchbilde. Behrneem japaſaka eepreekſch, lai wini gatawojotees uſ atkahrtojumu eewehro ſewiſchki atteezigas uſ to weetas. Kà Jaſeps preekſch Kriſtus wareja buht Winam łoti lihdſigs, tà ari mums jazenſchas tapt tahdeem kà Kriſtus, luhkojotees uſ Winu kà uſ paraugu preekſch wiſas muhſu dſihwes. 2. Kor. 3:18.

Tizibas uſwara.

1. Jekaba tiziba. Eſaws bij zilweks ar daudſ labàm dabiggàm ihpaſchibam: atklahts, firſnigs, augſtſirdigs, bet beſ jajehgas preekſch garigàm leetam. Labi paehſt bij preekſch wiņa no leelaka ſwara kà pirmdſimtiba, kura bij gariga dahwana; wiņſch to pahrdod par lehzu wirumu. Eſaws ir paſauligs zilweks. — Ja mehs ne-eewehrojſim garigas leetas, mehs ari iſdariſim Eſawa tragiſko kluhdu: paſaudeſim dwehſeli paſaules dehl. Jekabs — wiltigs, neuſtizams, mantkahrigs, bet ſin wehrtibu garigàm leetam. Schi ihpaſchiba padarija wiņu wehlak par Iſraeli — waroni ar Deewu. Schi tizibas ihpaſchiba bij ta ſtarpiba ſtarp garigo un paſauligo zilweku. Waj mums wiņa ir? Waj mehs atſihſtam garigu leetu wehrtibu un waj jaiſtam pee wiņàm ſawas ſirdis?

2. Tiziba un gruhtibas, a) Tizibas uſwara wisgaiſchak redſama Jaſepa wehſturê.

Smags pahrbaudijums bij preekſch Jaſepa atraſtees kà wehrgam Egiptê. Wiņa ſapneem, likas, nebij peepildîtees. Ziti ſem ſchahdeem apſtahkleem buhtu tapuſchi ziniſki (netikumigi) un ſaruhktinati. Bet Jaſeps neſaudeja ſawu duhſchu un preezigo gara ſtahwokli ne Potiwara namâ, ne zeetumâ, uſtizigs un laimigs wiņſch iſpilda ſawus peenahkumus. Eemeſls tam — tiziba. Wiņſch tizeja Deewam, ka Wiņſch Sawas leelàs apſoliſchanas peepildis. Ja mehs tizeſim Deewam, tad mehs ari tizeſim, ka neſkatotees uſ wiſeem ſchkehrſchleem un pretibam, labs uſwarès, taiſniba eeguhs wirsroku, un Kriſtus waldis. Mehs turpinaſim ſawu darbu meerigi un beſbailigi. Ari zihņâ pret grehkeem un wahjibam muhſu dwehſelês, mehs waram buht droſchi par uſwaru, ja tizam Deewam, jo Deews muhs neatſtahs. b) Gruhtibâs tiziba top pahrbaudita. Muhſu tiziba Deewam teek peerahdita tad, ja mehs uſtizamees Wiņam wiſtumſchakôs laikôs un preezajamees jau eepreekſch par uſwaru, kad wiſs leekas buht pretî mums. Pateeſa tiziba uſtizas pat tur, kur wiņa neka neredſ.

3. Tiziba un ſchkihſtiba. Tiziba uſtureja Jaſepu ſchkihſtu ſtarp Egiptes netikumeem un kahrdinaſchanam. Tizet Deewam, t. i. apſinatees Wiņa klahtnibu wehl tagad palihdſ paſargat muhſu dwehſeles tihras. Atminatees weenmehr un wiſur: „Tu Deews, redſi mani!“ Par ſludinataju Andr. Fulleru ſtahſta, ka zeļojot wiņam weenreiſ iſnahkuſchas ſarunas ar kahdu tirgoni, kurſch wehlak wiņa uſaizinajis lihdſ uſ neſwehtu preeku weetu. „Ne, mans kungs,“ ſtingri noteiza ſludinatajs. „Kapehz ne? waizaja tirgonis. „Tapehz ka es bihſtos Deewu,“ bij atbilde.

4. Tiziba ſweſchneezibas zeļâ. Tiziba palihdſeja Jaſepam dſihwot kà zeļneekam un ſweſchneekam Egiptê. Wiņſch nekad netapa par egipteeti. Starp wineem, bet ne no wineem — Paſaule grib muhs padarit paſauligus, grib lai mehs ejam, kur wiņa eet un daram, ko wiņa dara, bet padoſchanàs paſaulei weenmehr noſihmè weſt ſemu, newehrtigu dſihwi. Leelas, zehlas dſihwes noſlehpnums ir tiziba. Weenigi dſihwa tiziba — ſtipra apſiņa par Deewu un muhſchibu war muhs glahbt no paſaules (Selta teksts).

5. Tizibas uſwara par nahwi. Jaſeps gan nomira Egiptê, bet wiņſch tizeja, ka wiņa tauta eeguhs Apſolito Semi. Tadehl wiņſch pawehleja, lai wiņa kaulus aprok Kanaanâ. Tiziba wehl tagad tiz Apſolitai Semei, labakai neka ta, par kuru ſapnoja Jaſeps. Tiziba luhkojas aiſ kapa un redſ bebeſu Jeruſalemi, Tehwa mahjas. Wiņa war gawilet uſwaras preekâ par nahwi. Netizigeem bail no nahwes un no kapa, bet tizigajs dſeedadams war noeet „nahwes ehnas eelejâ,“ ſinadams, ka nu taiſni ſahkſees tàs labakais. Beſ tizibas naw nekur uſwara.

---

7. julijâ. 2. Moſ. 1:22 — 2:10.

Behrns Moſus iſglahbts no nahwes.

Selta teksts: Kas tahdu behrnu uſnem Manâ wahrdâ, tas uſnem Mani. Mat. 18:5.

1. Moſus peedſimſchana. Waraus iſdewa neſchehligu pawehli, ka katru dehlu, kurſch peedſims iſraeleeſcheem, jaemet upê. Zaur to wiņſch gribeja wiņus padarit nekpehjigus, iſbehgt no Egiptes waj ſazeltees pret wiņu. Bet ſchis pawehles iſnahkums bij tas, ka Iſraeļa glahbejs eetika paſchâ Waraus pili un dabuja tur audſinaſchanu un iſglihtibu, kura wiņam bij wajadſiga preekſch ta uſdewuma, kuram Deews wiņu bij nolehmis. Stahſts eeſahkas ar loti parastu notikumu, proti, weens wihrs wahrdâ Amrams (6:20) apnehma few ſeewu, wahrdâ Jokebede; bet no wineem zehlas tas, kurſch tapa par weſelas tautas glahbeju un weens no leelakeem wihreem wehſturê. Amramam un Jokebedei wehl bij diwi behrni preekſch Moſus (1:4; 7:1. 7), bet Moſus teek wiſpirms minets, tadehl ka wiņſch Deewa planâ eenehma jo ſwarigu weetu. Minetà Waraus pawehle, leekas, nebij ſpehkâ pee Arona dſimſchanaz, bet gan tad, kad Moſus dſima. Bet wiņa wezaki tai neklauſija. Zaur tizibu uſ Deewu wiņi pahrſpehja ſawas bailes no Waraus. Uſtizeſchanàs Deewam un Wiņa wahrdam ir weenmehr tas labakais.

2. Moſus needruſchkirſtâ. Kad Jokebede newareja wairs ilgak apſlehpt ſawu dehlinu, wiņa eelika wiņu ſchkirſtiņâ ſtarp needrem upmalâ, kur Waraus meita nahza maſgatees. Beſ ſchaubam Deews wiņai bij dewis ſcho gudro planu par atbildi uſ luhgſchanam. Padarijuſe ko wareja, mahte wiſu zitu atwehleja Deewa rokâ. Mirjami wiņa atſtahja noluhkotees, kas notiks. Mirjame, kura ſargà ſawu brahli, ir paraugs, kahdam jabuht wiſàm mahſam. — Wiſs notika, kà Jokebede bij pianojuſi. Muhſu plani arween iſdoſees, ja Deewa plani buhs ari muhſejee. Waraus meita ſuhta atneſt ſchkirſtiņu, atwer wiņu un redſ behrnu raudam. Schi raudaſchana aiſkuſtinaja prinzeſes ſirdi, un wiņa peenem behrnu par ſawu dehlu. Zik brihniſchkiga noſihme Deewa planôs ir pat tahdai neezigai leetai, kà behrna raudaſchanai.

3. Moſus ſawas mahtes kopſchanâ. Mirjame peedahwajas ataizinat iſglahbtajam behrnam ſihditaju un ataizinaja to labako, kahda ween kahdam behrnam war buht — wiņa paſcha mahti. Par ſawa behrna kopſchanu wiņa wehl ſanehma algu no Waraus meitas. Pee mahtes pawaditee gadi bij no loti leelas noſihmes pee Moſus rakſtura iſweidoſchanas. Tur wiņſch mahzijas paſiht Deewa apſolijumus Iſraelim un ka „ic labaki ar Deewa ļaudim ļaunumu zeeſt, neka uſ ihſu laiku baudit grehka laimi.“ (Ebr. 11:24—26). Paauguſchu, mahte wiņu aiſweda pee Waraus meitas, lai wiņſch tiktu mahzits wiſâ egipteeſchu gudribâ. (Ap. d. 7:22). Tà Waraus ļaunee plani kalpoja tikai ta leelà wadona ſagatawoſchanai, kuram bij iſweſt Iſraeli iſ Egiptes, no ka wiņſch tà baidijàs. (1:10).

— Peena pahrdewejs, kurſch neiſmaſgà ſawas peena kannas, apdraud behrnu dſihwibas wairak juhdſchu tahlumâ. Neapdomiga uhdens ſabojaſchana, waj ſpļauſchana neſkatotees kur, war daſchai mahtei laupit wiņas behrninu. Par tahdàm leetam katrs ir perſonigi atbildigs. Tàpat ari balſojot par pilſehtas wihreem, kuri peekriht parkeem un ſpehļu laukumeem, tihràm eelam un tihrai baribai, — war glahbt walſts wisdahrgako ihpaſchumu — behrnu dſihwibas; un neweens, kas neeewehro ſchos peenahkumus, naw attaiſnojams.

— Behdas niuhs netikai pahrbauda, bet ari mahza. Wiņas mums rahda muhſu wahjibas un truhkumus un welk muhs pee wiſa ſpehka awota. — Pluhdi aiſſkaloja wiſu, kas nabaga wihram bija. Bet kad uhdeni bij nokrituſchi, wiņſch ķeraudſija krasta ſmiltîs kautko ſpihdam, ko uhdens bij atſedſis. Tas bij felts. Pluhdi, kuri aplaupija nabaga wihru, padarija wiņu bagatu.

— Sehns, kurſch darija wehl wairak kà Mirj a m e. Mateus tr maſs indianu ſehns. Leela nelaime notikas taî teltî, kur winſch dſihwoja. Bij peedſimuſchi dwihni, un tà ka indiani mahnitizigu baiku dehl dwihnus negrib, tad weenu no wineem weenmehr ſadedſina. Mateus paſazija miſionarim; ka mahte ſadedſinaſchot weenu no dwihniſcheem. Miſionaris paſinoja zeetokſchna wirſneekam, kurſch peedraudeja mahtei sodu, ja wina tà darìs. Tad mahte nometa behrninu telts kaktâ, lai winſch pats nomirtu. Kad Mateus to paſazija miſionarim, winſch teiza: „Jeſus negrib, lai tas behrns mirtu; waj tu newaretu winu kopt? Mateus waizaja: „Waj Jeſus ſinàs, ka es Winu mihleju, ja es koptu maſo?“ Un mehneſcheem ilgi, — kaut gan iſſmeets no ſaweem laudim, kuri teiza, ka winſch pats droſchi nomirs — ſehns neſa maſino uſ ſawas nuguras uſ ſkolu, ehdinaja winu ſawâ kaktinâ un deenu un nakti ſildija peenu pee nometnes uguns, neſkatotees uſ zitu nizinaſchanu. Behrns nakti g u l e j a winam blakus, un mihli, uſtizigi maſais indianu ſehns ruhpejas par ſawu maſo mahſinu, lai Jeſus ſinatu, ka winſch Winu mihlè.

Redakzijas telefons.

— Lai atweeglotu muhſu koreſpondenteem wehſtuku peeſuhtiſchanu waj nu uſ „Kr. W.“ wahrdu, jeb perſonigi preekſch W. Fetlera, tad ſche wehl reiſ aiſrahdam ka peeteek, ja uſ kuwera weenkahrſchi uſraksta:

Почтовый ящикъ **1250**.

Рига.

jeb latwiſki:

Paſta kaſtite **1250**.

Rigâ.

nemaſ neminot uſ kuwera waj paſta kartes ne „Kr. W.“ kantori, ne W. Fetlera wahrdu. Pee kam ahrſemju koreſpondenteem weenkahrſchi pee augſchminetàs adreſes, kreiſâ ſtuhrî apakſchâ japeeraksta klaht: Russia, p. peem:

Почтовый ящикъ **1250**.

Russia. **Рига.**

Bet uſ apdroſchinatàm un naudas wehſtulem gan ir japeeraſta „Kr. W.“ jeb W. Fetlera wahrds.

— Ja kahdi buhtu paſtellejuſchi „Kr. W.“ un ſamakſajuſchi waj nu perſonigi redakzijai, waj agenteem, un wehl nebuhtu daſchadu miſejumu dehl ſchurnalu ſanehmuſchi, tad laipni luhdſam mums nekawejot uſ paſta kartes par to paſinot, lai waretum miſejumu iſlabot. Tas jau beeſchi noteek, ka pee daudſeem darbeem gadas kahdas kluhdas. —

— **Laſitajàm — rakſtitajàm.** Aiſrahdam muhſu **tautcetèm**, ka pehz latweeſchu walodas likumeem ſeeweetei naw jaſaka: eſmu weſel**s**, lab**s**, dſihw**s** u. t. t.“, bet gan: „eſmu weſel**a**, lab**a**, dſihw**a**.“ Pirmo formu ar „s“ war leetot tikai wihreetis. Eſam nowehrojuſchi, ka daſchôs apgabalôs ſeeweetes ſcho runas kahrtibu nemaſ neeewehro, kas atſtahj ſliktu eeſpaidu. Tàpat ari ſeeweete nedrihkſt ſazit: „es eſmu darij**is**, gahj**is**, ehd**is** u. t. t, bet gan: es eſmu darij**uſe**, gahj**uſe**, ehd**uſe**, (jeb darij**uſi** u. t. t.)

Pahrlabojums. 5. numurâ „R e d a k z i j a s t e e f o n â“ ſem wirsraksta: W a ſ. ſ w e h t k u ſ a p u l z e s G o l g. N a m â, R i g â, otrâ gabalinâ otrâ rindâ jaſtahw ne — Golgatas Nama eeſwehtiſchana, bet — Golgatas Nama d a h r ſ a eeſwehtiſchana.

— Ja tas buhs ta Kunga prahts, J a h n u d e e n â, 24. j u n i j â, Golgatas Nama dſeedataji un kriſtigi draugi iſbrauks ſalumôs uſ Doles ſalu, netahlu no Rigas. Iſbraukſchana notiks plkſt. 1/28 rihtâ ar kugi un puſchkotàm laiwam, no Doles kugu peeſtahtnes, pa kreiſi no pantonu tilta. Jaerodas Daugawas malâ jau plkſt. 7.

— Tuhkſtoſcheem laudis wiſâ paſaulè ir nahkuſchi pee ſkaidras peſtiſchanas droſchibas, zaur grahmatinu: „Peſtiſchanas zelſch, droſchiba un preeks,“ un daudſ tizigajee pee jauna gariga ſpehka ſanemſchanas zaur grahmatinu: „Swehta Gara peepildiſchana,“ no Tſch. Inwuda. Leelai „Kr. W.“ laſitaju dakai ſchis grahmatinas jau buhs paſihſtamas. Muhſu wehleſchanas nu ir, ſchis abas grahmatinas iſplahtit pa wiſu muhſu tautu. Winas ir loti noderigas, ka traktati. Lai draudſem, miſiones beedribam, mahzitajeem un wadoneem nahktu palihgâ ewangeliſet draudſes un apkartejos laudis, tad „Derigu Rakſtu apgahdneeziba“ leek preekſchâ ſekoſcho planu:

Mehs eſam gatawi nodrukat ſchìs abas grahmatinas leelakâ ſkaitâ preekſch draudſem, beedribam, waj miſiones ſtrahdneekeem, pee kam uſ ahrejà wahka puſes waram nodrukat deewkalpoſchanu un ſapultſchu adreſes un laiku, pehz uſdotà teksta To waram darit par pehz eeſpehjas jo maſu zenu. Pa weenai pahrdodot, grahmatinas makſà 5 kap. gabalâ. Bet kas apſtellès: 1000 ekſ., — makſàs tikai puszenu, tas ir 25 rbl., 3000 ekſ. — 60 rbl. Peeſuhtiſchana makſà ihpaſchi.

Apſkats.

E e k ſ c h ſ e m e.

21. a p r i l î. W e n t s p i l s. Nomira T. A n t m a n s, „Wentspils Apſkata“ redaktors un iſdewejs. Tagad par iſdeweju apſtiprinata nelaika atraitne Julija Antman, par redaktoru Fridrichs Jakobſons.

22. a p r i l î. Rigas pilſehtas domes jaunajâ ſaſtahwâ pirmâ ſehdê eewehleja W. ſ. Bulmeringu par pilſehtas galwu miruſchà Armitſteda weetâ. Wina alga top paleelinata no 10,000 uſ 16,000 rbl.

— Jauni noſazijumi preekſch kapſehtam teek paſchlaik gatawoti eekſchleetu miniſtrijâ. Buhſchot atlauts eetaiſit kapſehtas tikai ahrpus pilſehtas, ari atwehlès eerihkot krematorijas lihku ſadedſinaſchanai.

27. a p r i l î. Latgaleeſchi Rigâ lihdſ ſchim dſihwoja beſ jebkahdas kulturelas organiſazijas, nekahdas dalibas ſabeedriſkâ dſihwê nenemdami. Tagad beidſot iſdewees nodibinat pirmo latgaleeſchu organiſaziju — ſawſtarpeju palihdſibas beedribu „Wazaine“, kuras ſtatuti martâ apſtiprinati.

3. m a i j â. Walſts Domei eeſneegts ſteidſigs preepraſijums par adminiſtrazijas nelikumigeem ſpaideem pret

ſektneeku ſapultſchu brihwibu. Steidſamiba atraidita.

9. maijâ. Par kahdu ſlepenu Kreewijas-Kinas lihgumu teek ſinots, pehz kura wiſa Seemeļu Mandſchurija dabuſchot pilnigu autonomiju. Robeſchas jaunajai walſtij jau noſazitas, galwas pilſehta buhſchot Urga. Kineeſcheem preekſch uſtureſchanàs Mongolijâ wajadſeſchot atſewiſchkas atlaujas, bet Kinu repreſentès Mongolijâ ſewiſchks pilnwarneeks.

— No 1. julija tikſchot eewestas jaunas paſtmarkas, ar Kreewijas ſihmejumu ſeeweetes weidâ. Walſts papiru ekſpedizijâ jau eeſahkts winas drukat.

Ahrſeme.

No 25. junija lihdſ 2. julijam notiks Wiſpaſaules Swehtdeenas ſkolu 7. kongreſs Zürichê, Schweizê. Swehtdeenas ſkolu wiſpahriga luhgſchanas deena buhs **ſwehtdeen, 30. junijâ.** Wiſpaſaules Sw. ſkolu ſabeedribas mehrkis ir: 1) weizinat miſiones garu ſw. ſkolâs, 2) weizinat ſw. ſkolu leetu miſiones darbâ. Wina ir gluſchi interdenominazionala (preekſch wiſàm tizibas ſchkiram) un wina zenſchas wiſâs paſaules ſemês, kur tikai eeſpehjams, labi organiſet ſw. ſk. darbu, pazelt ſw. ſk. literaturu, eeweſt iſmehginatas jaunas metodes, iſglihtot ſw. ſkolotajus un pamahzit, kà wini wislabak war mantot ſw. ſkolenu ſirdis preekſch Jeſus. Sw. ſk. ſabeedribas tagadejais preekſchneeks ir Dr. Geo. W. Beilijs (Bailey).

— Indijâ uſeeta plaſcha ſaſwehreſchanàs pret angļu waldibu. Saſwehrneeku leelakà daļa bengaleeſchi, no kureem leels ſkaits apzeetinats.

26. aprilî. Minchenes laikrakſtôs parahdijuſchas ſinas, ka Portugalê teek mehginats gahſt republiku un no jauna zelt uſ troni kehninu Manuelu.

27. aprilî. Urmija. Turzijâ no Neſtorianu apgabala dabutas ſinas, ka kurdi gatawojotees uſ kriſtigajo nokauſchanu Tuchmâ, Tiarâ un Alaſâ. No kurdeem eelenkti 600 eedſihwotaji Tuchmâ. Daſchi nokauti un eewainoti. Bihſtàs, ka ſakarâ ar turku neweikſmem Balkanôs, neiſzelas wiſpahriga apkauſchana.

30. aprilî Japanu awiſes ſino, ka Kina daliſchotees Deenwidus- un Seemeļu-Kinâ.

11. maijâ. Beirutâ ſtarp arabeem nowehrojams ſtiprs uſtraukums pret Turziju.

13. maijâ. Nemeeri karaſpehkâ Franzijâ ſtipri peenemas.

16. maijâ. Pekinâ pawehlets turet kara ſpehku pilnâ kaujas gatawibâ un paſtiprinat uſraudſibu par monarkiſteem, eewehrojot draudoſchàs wehſtis un ſtahwokli Deenw. Kinâ.

Karaſinas.

28 aprillî. Turzija. Pret ſultanu atklahta ſaſwehreſchanàs. Sultanu gribejuſchi nogalinat wina dahrſâ, kamehr winſch ehdina baloſchus. Saſwehrneeki aiſbehdſa. Pils teek ſtingri apſargata.

— Armenu jautajums pehdejâ laikâ eewehrojami paaſinajees; kurdu uſweſchanàs Armenijâ top arween nezeeſchamaka, un walda domas, ka Armenija buhtu peeweenojama Kreewijai.

30. aprilî. 14. maijâ, pulkſten 2 deenâ melnkalneeſchi iſees no Skutareem, pehz tam, kad ſtarptautu eſkadres blokades komandeers, angļu admirals un Melnkalnes pilnwarneeks Plamonazs buhs parakſtijuſchi protokolu.

2. maijâ. Sofija. Parakſtit eepreekſchejo meera lihgumu, waldiba pilnwaroja ſuhtni Londonâ.

4. maijâ. Eſads paſchà rihkojolees jau kà waldineeks Albanijâ, kuru iſſludinajis par autonomu walſti ſem Turzijas protektorata.

— Bulgarijas ſaudejumi karâ: nonahweti 330 wirſneeki, 29,711 apakſchkareiwji; eewainoti 950 wirſneeki, 52,550 apakſchkareiwji. Beſ wehſts paſuduſchi 3,193 wihri.

— Turku armija paſaudejuſi wismaſ 200,000 zilwekus.

4. maijâ. Starptautiſku kara ſpehku nodaļa eegahja Skutarôs admirała Berneja wadibâ.

8. maijâ. Otranto oſtas brihwibas jautajumâ ſtarp Italiju un Turziju iſzehluſchas nopeetnas domu ſtarpibas.

— Pret Bulgariju wehrſts lihgums noſlehgts ſtarp greeku un ſerbu waldibam.

— Pehz meera noſlehgſchanas Konſtantinopolê ſagaidama jauna rewoluzija, tapehz ka pret jaunturku „Weenibas un progreſa“ komitejas partiju ir ſaſwehrejuſchas wiſas partijas.

9. maijâ. Bulgari ſteidſotees pulzinat karaſpehkus Makedonijâ.

„Zeit“ telegrafê, ka katru azumirkli war iſzeltees bulgaru-ſerbu karſch. — Greeku-bulgaru zihnas turpinas.

Wehſtulneeks.

Nr. 2827. — Wentspili. Preezajos, ſanehmis Juhſu ſirſnigo leezibu par Deewa Dehlu, Jeſu Kristu. Paraksteet, kà Jums tagad klahjas garigi. Buhſim preezigi ſanemt no Jums kautko preekſch „Kr. W.“

Atklahta wehſtule par Ausina „garu“ un darbu.

Pee ſrehtiſchanas un pamoſchanas darba jaewehro netikai poſitiwais elements, bet ari negatiwais. Netikai tas ir no ſwara, kas weizina pamoſchanos, bet jo nopeetni ir janem wehrâ leetas un parahdibas, kuras kawé un pat kaité pateeſam Swehta Gara darbam. Scheit nu waretu ļoti plaſchi runat, bet ſchoreiſ tas nebuhs eeſpehjams. Par kawekleem un pretibam pamoſchanàs kuſtibam un Sw Gara darbibai atkaufim „Kriſtigâ Wehſtneſi“ runat eewehrojamakàm autoritatem, kà paſihſtamam teologijas dakterim. Fiſcham, kura rakſtus par pamoſchanàm lihdſ ar numuru ſahkam drukat. Perſonigi ſchoreiſ wehlejos uſrakſtit kahdu atklahtu wehſtuli muhſu laſitajeem, kurâ gribu noteikti iſſazitees par kahdu ſinamâs aprindàs paſihſtamu kuſtibu, kura ſawâ laikâ iſaizinaja daudſ walodas un neſapraſchanas, un par kuru wehl lihdſ pa-

ſcham pehdeſam laikam daſcheem tizigajeem naw ſkaidra atſihſchana. Es domaju tà ſaukto „pilnibas" mahzibu, kuras nodibinatajs un peekopejs ir wiſpahri paſihſtamais waj dſirdetais Auſiņſch. Es biju jau ari agrak, daſchâs no manàm ſapulzem atklahti par ſcho preekſchmetu iſſazijees; bet kautrejos dot galigu ſpreedumu, kamehr nebuhſchu perſonigi ar Auſiņu ſatizees un dabujis teeſchus, nebalitus eeſpaidus un pahrleezibu. Jo allaſch eſmu loti atturigs uſſtahtees par pretneeku tur, kur top runats waj mahzits par Sw. Garu, kamehr neeſmu pilnigi pahrleezinats, ka man ir dariſchana newis ar Sw. Gara zilwekeem, bet gan ar tahdeem, kuri tihſchi waj netihſchi nomaldijuſchees no pateeſibas zeka. Tad ari nekawejos twert baſuni un likt atſkanet ſkaidrai, noteiktai ſkanai. Bet es baidos to darit agrak, pirms eſmu noteikti pahrleezinajees, jo ja jeb pret ko bihſtos uſſtahtees, tad tas ir pret laudim un mahzibam, kuri mahza no Sw. Gara, jeb kuri ſaka, ka wini runà Sw. Gara wahrdâ. Tapehz kà ſtahw ſkaidri ſazits, ka grehks pret to Tehwu un Dehlu taps peedots, bet apſinigs **grehks pret Sw. Garu** netaps peedots nedſ ſcheit, nedſ nahkamâ dſihwibâ. Tapehz ari mehs atrodam, ka wiſpahrigâ ſatikſmê, pat netizigi un paſauligi laudis ſawâs ſarunâs un plukſchkeſchanâ un deewoſchanâs ſaimo to Tehwu un Dehlu, ſazidami „Deewa wahrds", „Deews ſoda", waj ari iſſakas neglihti un pat netikli pret Deewa Dehlu Jeſu Kriſtu; bet es wehl nekad neeſmu dſirdejis, ka pat tee beſdeewigakee laudis nemtu ſawâ mutê ſaimodami Sw. Gara wahrdu Rahdas, ka eekſch tam ir kaut kas, kas pat tos launakos laudis aiſtura no Sw. Gara ſaimoſchanas. Un ſchinî gadijumâ gribetu ari ſazit tà ſaukteem „tizigeem" laudim, kad nahk runa par Swehto Garu, par Sw. Gara darbu un pamoſchanos, ja wini wiſu neſaprot, jeb ja daudſ kas **rahdas** neſaprotams, lai wini labak paleek kluſu un neſaimo nedſ mutiſki, nedſ rakſtiſki; un lai ar paſemoſchanos un leelu mihleſtibu pat pret ſaweem pretineekeem mehgina winus ſapraſt, waj tikai nawa kaut kas no Deewa Gara eekſch wineem un eekſch wiņu darba; wajadſigs iſmekleet nopeetni un beſpartejiſki, beſ ſkaudibas un ſawa perſoniga goda mekleſchanas; un tad, ja wiſs tas ir darits, un juhs tomehr nahkat pee dſikas un nopeetnas pahrleezibas, pamatotas uſ Swehteem Rakſteem, ſaſkanâ ar juhſu paſchu dſiki kriſtigu un Deewam atdotu dſihwi, ka atteezoſchais darbs naw no Sw. Gara, tik tad wehl eebroſchinajatees pret to uſſtahtees, bet ari tad darat to ne ar uſpuhtibu un leelibu, bet ar dſiļu paſemibu; ne kà bahrgi teeſneſchi, bet kà lihdſzeetigi ahrſti, kuri konſtatejuſchi domatàs weſelibas weetâ ſlimu garigu organiſmu. Deews lai pats mums wiſeem ſchehligi palihdſ tà iſturetees; un ja mehs ſawa tuwaka azî eſam eeraudſijuſchi ſkabargu, lai mehs peeluhkojam mehginajumâ iſwilkt iſ azs ſkabargu, ka ar ſawu balki nenofitam wiſu zilweku; tas ir, — ſcho lihdſibu tuwak paſkaidrojot, eeraudſidami pee muhſu tuwakà kahdu maſu kluhdu waj nepilnibu — ſkabargu, lai ſargajamees, ka wiſu wiņa perſonu un darbu aiſ mihleſtibas truhkuma nenorahdam par nederigu. Bet ja pateeſi atrodam, ka netikai kahda zilweka azî ir ſkabarga, bet wiſa wiņa meeſa ir tumſcha, tas ir — wiſs zilweks, wiņa atſihſchana un darbiba naw ſaſkanâ ar Deewa prahtu, tad lai to nekawejamees pateeſibas dehl ſazit, ar paſemibu, peeluhkodami, ka mehs paſchi nekrihtam.

Tà, kaut gan biju par ſinamo Auſiņu daudſ dſirdejis no ziteem laudim, no kureem weeni wiņu nolika kà maldu-mahzitaju, otri kà pateeſibas ſludinataju, un no daſchàm leezibam nopratu, ka pirmejeem gan, rahdas, wairak pateeſibas, tomehr, pateeſibas dehl, wehlejos reiſ perſonigi 1) ar wiņu ſatiktees, 2) dſirdet no wiņa luhpam wiņa atſihſchanu, 3) ſalihdſinat zaur jautajeeneem un atbildem wiņa mahzibu ar Swehteem Rakſteem. Schi wehleſchanàs man bija aiſ ſekoſcheem eemeſleem: 1) Pateeſibas noſkaidroſchanas dehl, lai waretu muhſu latweeſchu garigai wehſturei atſtaht no ſawas puſes noteiktu wahrdu, waj ta mahziba, kuru Auſiņſch atneſa, ari bijuſi no Deewa, waj tas gars, kas neſchaubigi eekſch wiņa eegahja, bijis Swehtais Gars, un waj ta kriſtiba, kura, winſch teizàs, eſot Swehta Gara kriſtiba, ari tahda pateeſi ir; 2) lai noſkaidrotu teem daudſeem tizigajeem brahļeem un mahſam, — kuri ſchà un tà tapuſchi ſchaubiti, pehz Swehta Gara dſihdamees, un pehdejâ laikà wairakkahrt greeſuſchees pee manis ar lautajumeem par Auſiņu un wiņa mahzibu, — waj to war atſiht par pareiſu un tai ſekot, waj né; 3) un treſchamkahrtam, aiſ mihleſtibas pret paſchu Auſiņu, kà tuwako: ne aiſ perſonifkeem eemeſleem, ſkaudibas waj bahrdſibas, bet ar to weenigo wehleſchanos, pateeſi redſet, waj winſch ir „zilweks no Deewa ſuhtits, wahrdâ Andrejs Auſiņſch", un tahdâ gadijumâ kà Swehta Gara ſwaiditu zilweku wiņu apſweikt un uſ kopigu darbu beedra roku ſpeeſt; jeb waj winſch ir nomaldijees un nelaimigs wihrs, nomahkts un wadits no kahda maldu gara; un tahdâ gadijumâ wiņam to ar lehnprahtibu un mihleſtibu ſazit un kopâ par wiņu Deewu luhgt.

Notikàs, ka uſ marta mehneſcha beigam, ſchinî gadâ, man gadijas braukt uſ Wentſpili kahdu nedeku, lai waretu ſchinî pilſehtâ paſludinat Kriſtus neiſdibinajamo bagatibu. Wentſpili eebrauzu 25. martâ, pirmdeen, un peektdeen un ſeſtdeen tanî paſchâ nedekâ tapu uſaizinuats apmeklet Piltenî, kahdu maſu Kurſemes meeſtiņu juhdſes trihs no Wentſpils. Piltenê eebrauzu peektdeenas rihtu, 29. martâ, notureju wairak ſapulzes luhgſchanas namâ, uſ kuràm biſa ari atnahzis peeminetais Auſiņſch, kurſch pehdejâ laikâ apmetees Piltenê uſ dſihwi. Pa ſtarplaiku uſmekleju ſehtâ Auſiņu, lai uſaizinatu uſ ſarunu un norunatu laiku. Saſtapu maſa auguma wihru, pehz waiga ſpreeſchot, ap 55—60 gadeem, negludu bahrdu un mateem; eekrituſi ſeja un ſawada, neſaprotama un nenoteikta ſkateena azis. Bet ihpaſchi man uſkrita wiņa ſawadà balſs un runas wihſe. Tikko biju apſweizinajees ar wiņu un ſazijis daſchus wahrdus, kad winſch ſahka runat ſtiprâ, paaugſtinatâ toni. Neatzeros wiņa wahrdus, ko winſch ſchinî pirmâ, ihſâ ſarunâ ſehtâ ſazija, bet wiņa waloda neatſtahja uſ mani patihkamu eeſpaidu. Maiſidams kopâ Deewawahrdu ar paſcha jehgumeem — to wareja ari nepraſcha nowehrot; un wiņa runas wihſe, iſteikſme un pats runas gars man atgahdinaja kautko paſihſtamu, itkà jau kautkur dſirdetu, nowehrotu. Pate wiņa perſona tàpat, itkà es wiņu kautkur buhtu faſtapis, lai gan es ſkaidri apſinajos, ka ſchi ir pirmà reiſa, kur es nahku ar wiņu perſonigâ ſatikſmê. Par ſcho ſawâ prahtâ waizadams, atzerejos paſihſtamo Peterburgas „Братецъ Иванушка" (Brahliti Jahniti), dſerſchanas apkarotaju, ſlimu dſeedinaju un wiſadu brihnumu daritaju. Biju reiſi pee wiņa mahjâs, winſch reiſ atnahza pee manis un pehz tam ſapulzê. Auſiņa lihdſiba ar ſcho „Brahliti Jahniti" eewehrojama, lai gan Auſiņam naw tahlu tàs gara ſpehjas un eeſpaida, kà wiņa Peterburgas kolegim. Bet man tà rahdijas, tuhlin no pirmas ſatikſchanas, ka wini abi top waditi no weena un ta paſcha, jeb wismaſ radneeziga „gara". Ta pate ſajaukta Rakſtu ſkaidroſchana, nenoteiktiba par noteiktàm Bibeles pateeſibam, greiſi uſſkati par laulibu, draudſi, mahzitajeem; un ſawa perſoniga goda mekleſchana. Ka nebiju wihlees, peerahdijas manâ wehlakâ garâ ſarunâ ar Auſiņu. Norunaju ar wiņu laiku,— tàs paſchas deenas wakarâ, pehz pehdejeem Deewawahrdeem, ſatiktees ſludinataja Legſdiņa dſihwoklî, turpat pee luhgſchanas nama.

Tur ſapulzejas wairak brahļi un mahſas, kuri bija klaht pee manas ſarunas ar Auſiņu: agrakais Peſtiſchanas armijas leitenants Pols un br. Eglits iſ Rigas, br. un m. Legſdiņ, br. un m. Lejasmeijer un wehl kahdi, kuru wahrdus neatzeros. Noſehdamees weens otram preti pee galda, panehmu Bibeli un ſahkam ſarunu. Wiſu man nawa eeſpehjams uſrakſtit, jo daſchs kas buhs aiſmirſts. Nedſ ari wiſs no ſwara. Diwi trihs galwenee punkti pilnigi peetiks, lai katrs beſpartejiſks laſitajs ſapraſtu.

Wiſpirms wehlejos ſiņat par wiņa atgreeſchanos, un par to waj winſch ari ſewi ſajutis kà grehzneeku, kad nahzis pee Deewa. Uſ ſcho noteiktu atbildi nebabujis, nahzu pee mana galwenà preekſchmeta. Pirmais, praſiju, **kahda noſihme tagad preekſch**

wina ir Kristus asinim? „Teiksim, par peemehru, no schi Jauna Gada lihds schim wakaram, waj jums ir bijusi kahda waja-dsiba pehz Kristus asinim?" Ilgi rahdijàs, ka Ausinsch mani ne-wareja, jeb negribeja saprast, jo nedewa skaidru atbildi, lai gan scho jautajeenu war azumirkli bes kahdas dsikas domaschanas atbil-det pat tas weenkahrschakais, bet tikai ihstens Deewa behrns, ne wehl kahds pateesibas sludinatajs, par kahdu sewi dehwe Ausinsch. Kad redseju, ka tas winam naw skaidrs, prasiju wehl reis to paschu, bet wehl weenkahrschaki: „Sakeet, br. Ausin, waj pehz Juhsu at-greeschanas Jums kahdreis wehl wajadsejis nahkt pee ta Kunga ar noschehloschanu un no jauna luhgt pehz schkihstischanas Jesus asi-nis?" — Sche nu ir no swara wina diwas atbildes: „Kad ween-reis man peedots, tad jau otrreis wairs newajaga nahkt.. No tad nu no jauna luhgt, ja man reis tihra sirds... No ta laika, kad atgreesos, es neapsinos, ka buhtu kur klupis..."

Lai nu Ausinam rahditu wina breesmigo un preeksch wina pascha tik bihstamo maldibu, un aisrahditu us ikdeenischkas schkih-stischanas wajadsibu Jesus, ta Deewa Jehra asinis, peewedu wi-nam noteiktu Deewa wahrdu: „Pateesi, pateesi Es jums saku: ja juhs ta Zilweka Dehla meesu neehdat un Wina asinis nedserat, tad dsihwibas naw eeksch jums." (Jahn. 6:53). Pee kam paskaid-roju, ka mehs ehdam un dseram laizigu baribu ikdeenas, lai usturetu sawu dabigo dsihwibu, — un ka Kristus ir nehmis scho lihdsibu par ehschanu tapehz, lai aisrahditu us ikdeenischki-gas Kristus asins nopelna leetoschanas wa-jadsibu zaur tizibu muhsu dsihwê, ja gribam eeksch sewis usturet garigu dsihwibu. Kad biju deesgan scho paskaidrojis, winam prasiju, ko winsch, Ausinsch saprot schinî rakstu weetâ sem Kristus meesas un asinim, ka ari wispahrigi, kas preeksch wina ir Kristus meesa un asinis. Wina atbilde mani tà pahrsteidsa, ka brihs atsinu par newajadsigu tahlak runat. — „Kristus meesa un asinis, hm, kas tas ir, — nuja, Kristus meesa ir jauna sirds un Wina asinis ir Swehtais Gars", atbildeja beidsot Ausinsch. Lai dotu winam wehl atjehgtees, wehl turpinaju un jautaju: „Bet mihlais br. Ausin, ja Kristus meesa ir muhsu jaunà sirds, kà tad mehs waram ehst muhsu paschu jauno sirdi, itkà Kristus saka: „Kas Manu meesu neehd..." Neschaubigi, ka muhsu jauna sirds ir ta, kurai Kristus sazija: „Kas Manu meesu ehd"; bet ja nu Kristus meesa ir muhsu jauna sirds, kà tad schi sirds war pati sewi ehst? Gan dascreis dsird, ka kanibali apehd weens otru, bet ka kahds ir sahzis pats sewi ehst, ta ir ne tikai wehl nedsirdeta bet ari neeespehjama leeta..."

Bet Ausinu schi logika, rahdas, ne ihpaschi ustrauza; bet warbuht pareisaki, ta bija preeksch wina par dsiku. Bija jau ap pulksten 2 nakti, daschi no klausitajeem sahka palikt nemeerigi, un ari es jutu, ka tahlakas sarunas ir weltigas. Tapehz, nobeigdams, es peezehlos un, pret Ausinu pagreesdamees, sazìju: „Mihlais brahli Ausin, mums ir laiks nobeigt, un man ir schehl, ka man ir Jums jasaka, ko gribu sazit. Kad es brauzu us Pilteni, tad wehl zereju, ka atradischu Juhs pareisakâ gara stahwoklî, nekà to tagad atrodu. Domaju, ka ja nedauds, tad wismas kautko sinaseet un buhsiet peedsihwojuschi no pateesa Swehta Gara spehka. Bet tagad, pehz manas sarunas ar Jums, man ir par schehlumu jasaka, ka tas gars, ko juhs esat sanehmuschi, — kahds gars tas ari ne-buhtu, — bet weens man ir skaidrs, ka tas nawa Swehtais Gars, un ta kristiba, ko Juhs sanehmuschi, nekad naw bijusi Swehta Gara kristiba. Man ir schehl par Jums, br. Ausin, bet luhdsat Deewu, kas sin, wehl Juhs warat tapt zaur leelu Dee-wa schehlastibu atswabinati no schi maldu gara, kas juhs wisus schos gadus maldinajis."

To sazijis, liku wiseem preekschâ Deewu peeluhgt. Bet ne Ausinsch, nedz wina seewa (ueleulata) zelôs nemetâs. Winsch ari dauds preti nerunaja, un man schi wihra palika loti schehl, jo re-dseju eeksch wina zilweku, kas kritis itkà slepkawu, kaunis gabu-kâs, kuri tikdauds gadus winu wahrdsinajuschi un mozijuschi.

Mana dwehsele bija aiskustinata lihds pamateem; un kad ram wareju Deewu luhgt par schi nelaimiga wihra atswabinaschanu. eegahju sawâ kambarî, pee gultas zelôs nometees, ilgi un ar asa-

Un scho wehstuli nobeidsot, gribetos sazit: brahli un mahsas, sargajatees no wiltus mahzibam un pahrbaudat tos garus, waj tee no Deewa; bet ari neteesajeet ar bahrdsibu tos, kuri nomaldiju-schees un top no welna wahrdsinati, bet jo wairak par teem aisluh-dsat. Tà ari warbuht daudsi brahli un mahsas sahks ar sirds-nopeetnibu aisluhgt par br. Ausinu. Warbuht wehl winsch war nahkt pee pateesibas; un wina dsihwes saulitei noreetot, ap wakara laiku warbuht wehl buhs gaisma. Jo „zik tahlu rihti no wakareem, tik tahlu Deews leek muhsu pahrkahpumus nost no mums". (Daw. ds. 103:12). Tas ir teescham teesa. —

Maijâ, 1913.

Peterburgâ un Rigâ

W. Fetlers.

Sludinajumi.

Jelgawas Kommerzbanka.

Jelgawâ, Katoļu eelâ 44. — Tel. 62.

Jelgawas Laukfaimneezibas Beedribas namâ.

(1899. gadâ dibinatà Jelgawas Laukfaimneezibas Beedribas Krahjchanas-Aisdoschanas Sabeedriba 1912. g 31. okt. pahrwahrdota par „Jelgawas Komerzbanku").

„Jelgawas Komerzbanka" isdara wisadas banku operazijas, kà **peenem noguldijumus, issneeds aisdewumus, isdara premiju bileschu apdroschinaschanu** pret amortisaziju un tà t.

Prozentu mehrs: noguldijumeem 6% gadâ (nenowelkot krona kuponnodokļus), tekoscha rehkina noguldijumeem 5%; **aisde-wumeem**: 6½ lihds 8%.

Noguldijumus peenem ari pa pastu peesuhtitus un tàpat tos un winu prozentes issuhta Adrese: Митавскому Коммерческому Банку, гор. Митава.

1913. g. 1. janwarî bilanze **6.378.290** rbl. **05** kap.
Noguldijumu kopsuma **4.899.322** rbl. **33** kap.
Akziju kapitals un ziti bankâ esoschi droschibas kapitali: **1.074.787** rbl. **10** kap.

Nr. 6. saturs.

Dr. Talmedscha: Wasaras swehtku uguns. — Arnolda: Kahdi bija pirmee kristigajee? — Filipa Moro: Pasaule un winas deews. — Teologijas daktera Henrija C. Fischa: Garigu pamo-schanos wehsture. — Finneja: Topeet peepilditi ar Swehtu Garu. — Tsch. H. Sperdschena: Waj tad es esmu kà juhra, waj kà leela juhras siws? — Dschona Benjena: Pahrpilniga scheh-lastiba. — Dawida: No Peterburgas. — Sch. Kalnina: Wehl newar... — Sch. Kalnina: Dsejâ. — Drumonda: Dabiskais likums garigâ pasaulê. — D. Legsdina: Peetiziba. — Redakzijas tele-fons. — Apskats. — Wehstulneeks. — Sludinajumi.

Redaktors-isdewejs: W. Fetlers. — Rigâ, Ganibu eelâ Nr. 24

Drukajis P. Gailis Rigâ, Jahna eelâ Nr. 8 (eepretim Jahna basnizai).